

ISSN 0416-2242

9 770416 224000
vaš četrtkov
priatelj

DOLENJSKI LIST

Ford Paič

Krška vas 0608/59-059
Novo mesto 068/21-123

1,1 MILIJARDE TOLARJEV ZA TELEFONIJO

NOVO MESTO - Novomeška poslovna enota Telekoma Slovenije gradi in vzdržuje telekomunikacijske objekte v 10 občinah na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju. Na tem območju je bilo konec oktobra 55.862 telefonskih priključkov, gostota pa je 31,8 telefonskega priključka na 100 prebivalcev. Že 61 odst. omrežja je digitaliziranega. Pred dnevi so zamenjali polelektronsko centralo v Smarjeti z novo digitalno, gradivo optični kabel, ki bo omogočil zamenjavo take centralne tudi v Dobovi, še v tem mesecu bodo zamenjali centralo v Velikem Gabru. Letos bo Telekom Slovenije za razširitev zmogljivosti na območju PE Novo mesto porabil 1,1 milijarde tolarjev, v omrežje so oziroma še bodo na novo vključili 4.400 priključkov in ob koncu leta bo prislo 32,2 telefonskih priključkov na 100 prebivalcev.

NOVO TOPLIŠKO ZAJETJE - Onesnaženje je pospešilo dela pri urejanju nove vrtine v Dolenjskih Toplicah, kjer je dovolj zelo kakovostne vode.

V Podturnu onesnaženje vode s plinskim oljem

Takojšnje ukrepanje

DOLENJSKE TOPLICE - Prejšnjo sredo dopoldne so občani obvestili policijo, da je tik ob vodovodnem zajetu Radešca prišlo do izlita neke snovi, verjetno plinskega olja. Čeprav količina tekočine, ki je stekla po cesti, ni bila velika, je bila nevarnost večja, ker jo je dež s ceste spiral v zajetje. Znano pa je, da liter nafta onesnaži milijon litrov vode.

Novomeška Komunala je takoj ukrepala, izključila zajetje iz vodovodnega sistema Dolenjske Toplice - Uršna sela in začela vodo v vodo-hran Cvinger dovajati iz Straže. Analiza vode je pokazala pravilnost take hitre odločitve, saj je bila voda v zajetju nesporno onesnažena.

Komunalci so se takoj lotili čiščenja zajetja in ga do naslednjega dne tudi očistili, tako da so ga lahko v četrtek zvečer spet vključili v vodovodni sistem. V tem času pa so v vodo-hran Cvinger pripravili najmanj 250 kubikov vode iz Straže. To izlito je pospešilo urejanje zajetja pri novi vrtini nad bazenom v Dolenjskih Toplicah, ki ga bodo uredili do konca leta.

SLS ni županov glasovalni stroj

Prvak novomeške SLS Tone Hrovat o šepavi koaliciji in burnih dogodkih v njej - SKD bi rada pobrala vse - Škoda v šolstvu - Zapostavljen KS - Koalicija za Dolenjsko

NOVO MESTO - Tone Hrovat, prvak novomeške Slovenske ljudske stranke (SLS), je na četrtkovi tiskovni konferenci spregovoril odkrito, naravnost, brez političnih ovinkarjen, blagorečja in oleščevanja. SLS je v občinskem svetu v vladajoči koaliciji s stranko Slovenskih krščanskih demokratov, katere član je tudi župan, in Socialdemokrato sko stranko.

"Ta koalicija je od začetka šepava, dogodki in okoli nje pa ves čas burni," pravi Hrovat. "Naša stranka naj bi bila le volilni aparat za župana in njegov glasovalni stroj v občinskem svetu, a tu se račun ni izsel. Naša stranka je obdržala in še okrepila svojo istovetnost in prav to je bil nemalokrat vzrok očitanj in napetosti." V občinski koaliciji je (bila) vloga SLS v podrejenem položaju, vendar ko je šlo za ključne zadeve, stranka po trditvah predsednika ni popuščala in tudi naprej ne misli. Še manj!

Poglavitna dejavnost SLS v občinski koaliciji je zavzemanje za vlogo in razvoj kmetijstva. "A smo pri tem bolj ali manj sami, če ne celo osamljeni, zato moramo biti pri zagovarjanju kmetijstva in njegovih koristi, ki so koristi celotne naše družbe, bolj glasni, ker pri

tem nismo deležni kakšne omembne vredne podpore naših koaličnih partnerjev. Od tod izhaja tudi večina sporov v občini," je pojasnil Hrovat, med drugim tudi eden zadnjih, ko so glasovali za kandidata za državnega svetnika. V koaliciji sta se pojavila dva kandidata, eden član SKD, drugi SLS. "SKD je hotela pobrati vse," trdi Hrovat. Prišlo je celo do groženj z izgubo službe visoke občinske uslužbenke, vplivne članice SLS, če njihov kandidat, sedanji svetnik Tone Hrovat, ne bo umaknil kandidature. Pa je ni. In ne samo to - na tajnem glasovanju v občinskem svetu je dobil prepirčljivo večino.

Vodstvo novomeške SLS je tudi prepirčano, da je, milo rečeno, neprimerno ravnanje koalicije, zlasti župana, z Ljubljano novomeški občini naredilo precej škode. "Gre predvsem za ceste in šolstvo in naša stranka se je moralna

močno truditi, da je njihove napake popravila, kolikor je bil to sploh še možno," pravi Hrovat. "Na področju šolstva sta se občinska sekretarna Vasja Fuis in njen naslednik Matjaž Vrčko močno trudila, da bi naredila, kar se le da, a se je marsikaj ustavilo zaradi zamer in nespametnega vedenja občine do države. Za vsem tem pa je vedno župan! Kot da bi bil vmes strah, da bo naša stranka naredila kaj dobrega in koristnega. Ko je bila sekretarka za šolstvo Vasja Fuis, je župan vse šolske investicije speljal mimo nje in jih zaupal zasebnim firmam. S pogovori nismo mogli ničesar doseči, naših protestov ni upošteval. In tudi sedaj novi sekretarki ne dovoli, da

"Naša stranka si prizadeva in si bo še naprej prizadevala, da povsod, kjer gre za koristi novomeške občine v Dolenjskih sploh, deluje konstruktivno in da pri tem dosežemo čim širše soglasje vseh, ki tako misljijo in so pripravljeni takoj delovati, ne glede na strankarsko ali ideološko pripadnost," povi Tone Hrovat.

bi v okviru tega sekretariata dela in odločala tako, kot gre to voditi resorja," je našteval Hrovat.

A. BARTELJ

VEČ KOT STO ŠAHISTOV V STAREM TRGU

STARI TRG OB KOLPI - Šahovsko društvo Stari trg ob Kolpi je pripravilo turnir, na katerem je med več kot 100 udeležencem iz Slovenije in Hrvaške med člani zmagal Stevo Kecič, med mladincimi Tadej Kobe in med mladinkami Darja Kapš. Vrstni red: člani - Kecič 6,5, Drinovec, U. Kobe in Božič 6, Štubljar 5 itd.; mladinci - T. Kobe 7, Novak in Orel, Jurančič, Udovč, Farič, Stepič, Podkoritnik in Verderber 5,5 itd.; mladinke - S. Kapš 6, Hari in Mukavec 5,5, Milovac, Madronič, Ahmatovič, Farič in Medic 5 itd. (V. K.)

DR. BOGORIM KOVAC V NOVEM MESTU - Kandidat LDS za predsednika države dr. Bogorim Kovač (levi) je bil v soboto v Novem mestu, kjer je v malo dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine predstavil svojo vizijo razvoja Slovenije na vseh področjih življenja in njeno vključevanje v svetovne gospodarske tokove in razvojne trende. O tem je govoril tudi minister Tone Rop (desni), pogovor pa je povezoval predsednik novomeške LDS Adolf Zupan. (Foto: A. B.)

Za uravnotežene koristi nas vseh

Predsednik GZS Jožko Čuk govoril na slavnostni seji ob sevniškem prazniku

KRMELJ - "Poti, ki smo jo prehodili v zadnjih desetih letih, se ni nam treba sramovati, saj smo dosegli izjemne uspehe v zelo težkih razmerah," je dejal predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Jožko Čuk na slavnostni seji sevniškega občinskega sveta v Krmelju ob občinskem prazniku.

Uveljavlja se temeljno načelo konkurenčnosti: biti boljši, uspeš-

reverze še vedno ne presegajo višine zunanjega dolga. Gospodarstvo dosega 3- do 4- odstotno rast bruto domačega proizvoda. Po mnenju mag. Čuka bi bila Slovenija sposobna izpolniti tudi maastrichtska merila na področju javnih financ.

P. P.

• Na slavnostni seji ob sevniškem občinskem prazniku v Krmelju je župan Jože Peterlen kritiziral dolegne obljube države, da bo podelila koncesijo za izgradnjo verige spodnjesavske elektrarn, a so pri teh zahtevah, žal tudi posavski župani nemočni. Kot je povedal Štefan Teraž, "občino močno ovira pri delu nerestnost vlade pri sprejemanju proračuna."

nejši in učinkovitejši. Vsi skupaj, ne le gospodarstvo, pa imamo samo eno alternativo - dosegati boljšo kakovost ob nenehnem zniževanju stroškov. Nova razvojna vizija Slovenije morata temeljiti na človeku in razvijanju naših zmogljivosti: na inovacijah, komunikacijah in poklicni etiki. Ves razviti svet gradi takšno organizacijsko kulturo podprtijem in celotne družbenbe nadgradnje, ki temelji na decentralizaciji vodenja in skupinskom delu. Končni cilj je doseganje uravnoteženih koristi kapiitala, managerjev, delavcev in uporabnikov izdelkov ter pozitiven vpliv na naravno in družbeno okolje. To so cilji evropske poslovne odličnosti.

Lastninsko preoblikovanje je dejansko zaključeno. Devizne

ŽENO S KLADIVOM PO GLAVI

BREŽICE - V sredo, 12. novembra, popoldne so bili policisti obveščeni, da 49-letni I. S. iz Brežice doma pretepa ženo. Prepir med zakoncem je namreč prešel v pretep, kršitelj pa je ženo udaril celo s kladivom po glavi in jo lažje poškodoval. Zaradi možnosti, da bi s kršitvijo nadaljeval, so ga policisti odpeljali na policijsko postajo.

VREME
Jutri in v soboto bo še pretežno jasno vreme z jutranjo meglo po dolinah, v nedeljo pa se bo poslabšalo. Možno bo tudi rahlo sneženje.

Berite danes

stran 3:

• Zadnji čas za ureditev Bršljina

stran 4:

• Mestna sramota - propadajoči Flekov mlin

stran 5:

• Kam so slike izginile, ne ve nihče

stran 6:

• "Ameriška" rešitev onesnaževanja?

stran 9:

• Alarm zaradi žveplanja vina

stran 10:

• Boljkov bestiarij ujet v knjigo

stran 11:

• Za umor prijatelja 13 let zapora

stran 14:

• Odgovori in popravki po devetem paragrafu

CERARJEVA STOJNICA - Samostojni kandidat za predsednika Slovenije mag. Marjan Cerar je v torek opoldne uro in pol na Novem trgu v Novem mestu odgovarjal na vprašanja volilcev. (Foto: A. B.)

BPH

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o.
PE NOVO MESTO

* Posredujemo pri trgovjanju z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi

* Upravljamo s finančnim premoženjem

* BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija)

• 068/342-410

PRVI JE VID - V skladu s tem gesлом svetovnega lionizma je Lions klub Novo mesto novomeški bolnišnici podaril najsodobnejšo kamero za slikanje očesnega ozadja. Ta dragocena in prepotrebna naprava je stala 92.000 nemških mark, od tega je Lions klub zbral 67.500 mark, ostalo pa so dali bolnišnica in donatorji. Ta kamera je nepogrešljiva pri zgodnjem odkrivanju bolezniških sprememb na očeh, še posebej pri stadijskih bolničih. Novomeški očesni specialisti so že usposobljeni za delo s to kamerou, ki jo je na manjši slovensnosti v torek opoldne bolnišnici predal predsednik Lions kluba Novo mesto Tone Škerlj. (Foto: A. B.)

NAŠ VARČEVALNI PROGRAM

Le bleda senca nemškega

Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Jožko Čuk je na slavnostni seji sevniškega občinskega sveta dejal, da se pridružuje tistim, ki pravijo, da je Slovenija zgodba o uspehu, toda predvsem o uspehu gospodarstva; na tem dogodku ob sevniškem prazniku in na poznejšem srečanju s posavskimi gospodarstveniki v Krmelju pa je mag. Čuk poudaril, da je še vedno neurešen razvojni varčevalni program. Osnovni vzrok našemu zastolu v razvoju je prevelika poraba in premajhno vlaganje v razvoj. Gospodarstveniki so zelo zaskrbljeni nad nizko stopnjo investiranja v slovenskem gospodarstvu ob hkratnem nizkem dotoku tujega kapitala. Nimamo industrijske politike, ki bi omogočila razvoj in ohranitev perspektivne industrije. Tudi zato gospodarstvo vsak delovni dan nepovratno izgubi 40 delovnih mest!

Varičevalni program slovenske vlade je le bleda senca nemškega, po katerem se vsi v Evropi zgledujejo, ko se lotevajo radikalnih gospodarskih in socialnih reform. Povečuje se število zapostenih v državnih in paradržavnih ustanov, narašča delež za njihove plače, te pa naraščajo hitreje kot plače v gospodarstvu. Še leta 1993 je imela Slovenija same 4 paradržavne sklade, danes pa je država že največja lastnik in delodajalec, saj ima preko 18 državnih skladov, 4 agencije, 410 javnih zavodov, v njeni lasti pa je 410 javnih zavodov! Država pa je kaj slab gospodar.

PAVEL PERC

O pobudi za lustracijo

V razgretem predvolilnem ozračju smo z anketo ugotavljali razpoloženje javnosti glede pobude za lustracijo. Kaj menite o predlogu zakona o odpravi posledic komunističnega totalitarnega režima, ki sta ga v državnem zboru vložila Janša in Peterle? Ali sta po vašem predlagatelja pohitila s pobudo zaradi volitev? Ali bi pomenil predvideni zakon klic k pravčnosti ali poziv k ustanavljanju nekakšnih inkvizičijskih sodišč? Zakaj se po vašem tako mudi Janša in Peterle, ki sta predlagala parlamentarno razpravo za 19. novembra? Prof. dr. Ljubo Baycon je nedavno zapisal, da je omenjeni predlog zakona "takšno brezupno skrpučalo, da ne bi bilo vredno niti posmeha, če avtorja ne bi nastopala v imenu demokracije, njenega obstanka in razvoja na Slovenskem. Tega predloga ni mogoče razumeti drugače, kot da gre za vzpostavitev enoumaga pojmovanja in izvajanja demokracije po Janša-Peterletovem modelu, z likvidacijo vseh aktualnih in potencialnih političnih nasprotnikov".

Lustracija je najbrž zelo trd oreh, če bi jo v Sloveniji želeli izpeljati po Janševi in Peterletovi zamisli in po črki mnogih veljavnih mednarodnih pravnih dokumentov. Na čisto osebni ravni pa gre za vprašanje, ali niste morda tudi vi na predvidenem "lustracijskem seznamu" in ali je prav, da vas Janša in Peterle uvrsčata tja?

TOMAŽ PERKO, prodajalec v Metliki: "Nekaj je najbrž res na tem, da so na ta zakon vplivale bližajoče se volitve. Da pa bi z njim prekinili s komunistično kontinuiteto, je najbrž že prehitro, saj nismo še tako daleč od tega sistema. Mislim pa, da pri lustracijskem zakonu ne gre za revanšem, kot nekateri očitajo predlagateljem Janezu Janšu in Lojetu Peteretu."

JOŽE MALERIČ, upokojenec iz Črnomlja: "Politika me ne zanima preveč. Mislim pa, da vsak čas in politični sistem prinese svoje, tudi komunistični. Menim, da pri predlaganem lustracijskem zakonu ne gre toliko za predvolilno potezo, ampak zares za željo, da bi razčistili s komunističnim sistemom. Očitno je namreč, da sta Peterle in Janša že dolgo časa proti komunistom."

MARCO ŠVENT, uslužbenec Dolenske banke, iz Novega mesta: "Pri tej tako imenovani lustraciji ne gre za čiščenje, ampak za čistko, za način, kako se znebiti političnih nasprotnikov in onemogočiti tiste, ki misijo drugače. Dovolj je tega, da bi v Sloveniji kar naprej obračunavali s preteklostjo. Živimo v sedanosti, poskrbeti pa moramo za prihodnost!"

ZDRAVKO PETRIČ, komercialist v Tiskarni Novo mesto, doma v Konstanjevici na Krki: "Lustracija je priznanje neke politike, da ne more zmagati z zakonitimi sredstvi. Volitve pokažejo voljo ljudstva, in če ljudstvo 'ni volilo prav', uporabiš lustracijo. Ve se, da bo zmagal Kučan, ker se je pokazal kot optimalni politik, zato so predlagali lustracijo."

STANE TURŠIČ, gradbeni tehnik iz Cerkelj ob Krki: "Zdaj je večstranski sistem, v katerem je veliko različnih ljudi, ki pripadajo različnim miselnim enotam. V tem sistemu je ljudem treba dati na volitvah možnost svobodne opredelitev. In volitve pokažejo, ali imajo pristaši nekdanjega režima še podporo pri večini. Sicer pa politiko opazujem bolj od daleč."

ADOLF GRABRIJAN, strojni ključavničar iz Kočevja: "Sprejema lustracijskega zakona ne podpiram. Ne vidim, da bi od tega lahko imel korist še kdo razen posameznik - predlagateljev zakona. Družba je ne bo imela. Podpiram združevanje ljudi in skupno delo vseh strank za boljši danes in jutri. Preteklost naj se že vendar pusti pri miru!"

JANEZ DEBELJAK, profesor slovenščine iz Ribnice: "Predlog zakona zadeva še vedno prisotni razdor med Slovenci zaradi naše preteklosti. Ne razumem ga v smislu revanšizma, ampak kot uradni preklic zabolod ideoLOGije, ki je nekoč vladala. Gre za poravnavanje dolga družbe do tistih, za katere njihovi svojci še danes ne vedo, kaj se je z njimi zgodilo."

CVETKA IMPERL, uslužbenka Republikega zavoda za zaposlovanje, Območne enote Sevnica, doma iz Sevnice: "Ne bi bilo prav, da bi preganjali drugače misleči ljudi niti nekdanje komuniste za nazaj, oziroma da bi take ljudi obravnavali kot drugorazredne, saj potem ne bi bili nič boljši, kot so bili v času enomurja ravno nekateri oblastniki, ki jim bo sodila zgodbina."

SUZANA TRATNIK - UMEK, učiteljica glasbe z Mirne: "Predlog lustracijskega zakona mi deluje kot izrazito politično in revanšistično dejanje pred predsedniškimi volitvami, predvsem, da bi onemogočili Milana Kučana. Menim, da to ne bi ugodno odmevalo v evropski demokratični javnosti, saj je tudi češki predsednik Havel dejal, da ne bi ponovno podpisal podobnega zakona na Češkem."

ALOJZ SIMONČIČ, direktor NOB-a: "Prejšnji četrtek je bil v Kulturnem centru Janeza Trdine slavnostna akademija ob 35-letnici novomeškega Centra za socialno delo, ki je bil ustanovljen 13. februarja leta 1962. Prvi direktor oz. upravnik centra je bil sedaj že pokojni Viktor Bartolj, od leta 1974 pa do leta 1991 ga je vodila Darja Podbevšek. Leta 1991 je postal direktor Alojz Simončič, ki center vodi še danes."

Slavnostne akademije so se udeležili tudi državni sekretar na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve mag. Miro Berger, novomeški župan Franci Koncilia, šentjernejski Franc Hudoklin in šentjernejski Janez Povšič ter predstavniki sosednjih centrov za socialno delo. Direktor Simončič je v uvodu poudaril, da so vsi, ki so kdaj delali na centru, opravljali poklic, ki ni bil le služba, ampak poslanstvo. Velik pomen njihovega dela, pri katerem se ukvarjajo s stiskami ljudi, predvsem tistih z obrobja družbe, ki si sami ne znajo pomagati, so poudarili tako državni sekretar Berger kot tudi vsi trije župani. Na slavnostni akademiji so 20-im se delujejočim in nekaterim že upokojenim delavcem podelili priznanja za dobrodelno delo v sociali. Predtem pa so predvajali kratki film o njihovem delu, ki ga je zrežiral in posnel Klemen Dvornik.

35 let Centra za socialno delo

Novomeški center za socialno delo je bil ustanovljen leta 1962 - Danes šteje 25 zaposlenih -

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je bila v Kulturnem centru Janeza Trdine slavnostna akademija ob 35-letnici novomeškega Centra za socialno delo, ki je bil ustanovljen 13. februarja leta 1962. Prvi direktor oz. upravnik centra je bil sedaj že pokojni Viktor Bartolj, od leta 1974 pa do leta 1991 ga je vodila Darja Podbevšek. Leta 1991 je postal direktor Alojz Simončič, ki center vodi še danes.

Slavnostne akademije so se udeležili tudi državni sekretar na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve mag. Miro Berger, novomeški župan Franci Koncilia, šentjernejski Franc Hudoklin in šentjernejski Janez Povšič ter predstavniki sosednjih centrov za socialno delo. Direktor Simončič je v uvodu poudaril, da so vsi, ki so kdaj delali na centru, opravljali poklic, ki ni bil le služba, ampak poslanstvo. Velik pomen njihovega dela, pri katerem se ukvarjajo s stiskami ljudi, predvsem tistih z obrobja družbe, ki si sami ne znajo pomagati, so poudarili tako državni sekretar Berger kot tudi vsi trije župani. Na slavnostni akademiji so 20-im se delujejočim in nekaterim že upokojenim delavcem podelili priznanja za dobrodelno delo v sociali. Predtem pa so predvajali kratki film o njihovem delu, ki ga je zrežiral in posnel Klemen Dvornik.

Novomeški center za socialno

delo je v svoji 35-letni zgodovini doživel številne organizacijske in kadrovske spremembe, leta 1993 pa je ustanoviteljstvo prevzela država. Sedaj je na centru zaposlenih 25 delavcev. S svojimi delom "pokriva" približno 60 tisoč prebivalcev v več kot 300 naseljih. Posebnost njihovega terena je

J. DORNŽ

ZA DOLGOLETNO DELO - Ob 35-letnici Centra za socialno delo je direktor Alojz Simončič (levo) podelil 20 priznanj delavcem za dolgoletno delo v sociali. (Foto: J. Dornž)

Tilia o združevanju s Slovenico

Tik pred ocenitvijo tržne vrednosti obeh zavarovalnic - Drugo leto združitev?

NOVO MESTO - Zavarovalnica Tilia je v prvih devetih mesecih poslovala pozitivno. Premije so glede na enako obdobje lanskega leta povečali za 5 odst., škode pa so za toliko zmanjšali; za 12 odst. so zmanjšali tudi obratovalne stroške. V tem času so posodobili informacijski sistem, opravili pa tudi več organizacijskih in kadrovske sprememb. Predsednik uprave družbe Miroslav Štimac je skupaj s člancema uprave Francijem Škuljem in Igorjem Veselom na nedavni tiskovni konferenci predstavil proces združevanja Tilie z zavarovalnico Slovenico.

V Tilii so se lotili varčevanja in zmanjševanja stroškov na vseh področjih, saj se zavedajo, da bodo le tako lahko primerljivi z

zavarovalnicami v Evropi. Obračovalni stroški naših zavarovalnic so namreč še vedno previsoki v primerjavi z Evropo. Tilie bo tudi prodala nekatere nepremičnine, denar pa bo naložila v hitre in na kratki rok vnovčljive vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi.

Sredi maja je Tilie podpisala z zavarovalnico Slovenico pismo o združitvi zavarovalnic. Zaradi tega je prišlo tudi do pogovorov o združitvi z zavarovalnico Slovenico iz Ljubljane. V kratkem naj bi bilo končano ocenjevanje vrednosti premoženja posamezne zavarovalnice. Pogodba o združitvi pa naj bi bila pripravljena še konec letosnjega leta. Nova zavarovalnica naj bi začela poslovati sredi prihodnjega leta.

Na vprašanje, zakaj imajo težave

J. DORNŽ

Miroslav Štimac

SLOVESNOSTI V HINJAH - V spomin na borce so položili ob plošči spominske vence delegacije borcev iz Primorske, medobčinskega odbora ZB iz Novega mesta in borcev KO iz Žužemberka. (Foto: S. Mirtič)

V Hinjah še spominska plošča

Marko Bulc o pravih in nepravih partizanih, Lado Kocjan o lustraciji kot SS - metodi

HINJE - V soboto, 15. novembra, so ob starem spomeniku padlim borcev NOB odkrili še eno spominsko ploščo v spomin na borce 5. bataljona VDV brigade iz Primorske - Ilirske Bistric, Postojne, Divače, Kopra, Sežane, Hrastnika in Gažon, ki so se borili in padli na območju Hinj.

• V imenu borcev iz Kopra, Izole, Pirana, Sežane, Postojne in Ilirske Bistric se je Ciril Pelicon iz Kopra zahvalil Dolenski za skrb, da grobov padlih primorskih rojakov tu niso pozabljeni. Partizanski grobovi so razstavljeni po vsej domovini in v mnogih so junaki, katerih imen ni na nobenem spominskem kamnu. Danilo Ivančič iz 5. bataljona VDV je govoril o medvojnih spopadih z Nemci in domobranci prav v okolici Hinj. (T. G.)

Zbrane goste in borce je prvi v imenu krajevne skupnosti Hinje

pozdravil Jože Hribar, v imenu 5. bataljona VDV brigade pa je odprt spominsko ploščo Marko Bulc in dejal: "Ni bilo pravih in nepravih partizanov, ki so se borili proti okupatorju, bili so partizani, ki so se borili za svobodo!" in počel aplavz.

General Lado Kocjan je opozoril na številne padle žrtve vojne in žrtve, ki jih je dala VDV brigada. V govoru je obošil lustracijski zakon, o katerem pravi: "Te besede in celi stavki so bili napisani pred petdesetimi leti na plakatih, ki so jih pisali SS-ovci." Ne strinja se tudi z doktrino nadškoфа dr. Roldeta, ki na takoj vprašljiv način deli Slovence na dobre in slabe.

V kulturnem programu so so delovali moški pevski zbor Prima iz Hinj, moški pevski zbor Stična, člani KD Hinje, učenci osnovne šole Prevole in partizanski kurir Pavle z recitacijo.

S. M.

Ljubljansko pismo

Sejnina lahko znaša tudi do 10.000 mark

Grabežu odprta pot

LJUBLJANA - Vlada je (za prihodnje leto) napovedala ostre varčevalne ukrepe. Pa bo tem, ko s prstom kaže na grehe drugih, znala pomeni tudi pod svojim pragom? Doslej ni: Računsko sodiščo RS je odkrilo največ nezakonitosti prav na njenih dvoriščih. Tako so si npr.: v Agenciji za privatizacijo in prestrukturiranje (43 zaposlenih) v letu 1995 izplačali za 50,3 milijona tolarjev preveč proračunskega denarja za plače in druge prejemke. Še veliko bolj širokogradnji pa so bili s proračunskim denarjem v nekdanji občini Moste-Polje, kjer je osem funkcionarjev nezakonito prejelo kar 41.121.000 tolarjev. Poročilo, ki ga je podpisal predsednik Računskega sodišča dr. Vojko Antončič, je končno postalo pravnomočno, z njim pa ugotovitev, da je občina vsakemu poklicnemu funkcionarju v letu 1994 neupravičeno izplačala povprečno po 5 milijonov tolarjev, kar je

bilo takrat 50 povprečnih mesecnih bruto plač na zaposlenega v Sloveniji.

Ljudem, ki se znajo pririniti h državnemu ali sploh kakšnemu drugačnemu koritu, se obeata še vrsta podobnih podvigov. Dobro si znajo poslati zlasti člani nadzornih svetov in menedžerji. Tako smo na nedavnih dnevih slovenskih pravnikov slišali, da je znesek sejnina za takšne može neomejen in lahko znaša tudi 10.000 nemških mark - če tako določi skupščina delniške družbe. Zdaj najbrž lahko samo še čakamo, kje bodo zbrali toliko "poguma" in kje vse člani nadzornega sveta tako cenijo svoje znanje, da si bodo v povezavi z upravnimi skupščinami predlagali tolikšno ali pa celo višjo sejnino.

In kaj le-ti nudijo lastnikom kapitala za tolikšen denar? Odnos med slovenskimi nadzornimi svetimi in menedžerji večinoma ni naravn. V "svoje" nadzorne svete so vabili prijatelje in kimavce, ne pa neodvisnih strokovnih prekaljenih ljudi. Prav zaradi preveč prijateljskega ozračja med upravnimi in nadzornimi svetimi v marsikatem nadzornem svetu njegovi člani niso bili zadovoljni s pravno določenimi sejnini. V upravah seveda niso ugovarjali predlogom za zvišanje sejnina, ker se ljudem, ki nadzirajo njihovo delo, nima smisla zameriti zaradi "malenkosti".

VINKO BLATNIK

TRŽNICA - Inšpekcijska je začela po mestu delati red. Najprej ga bodo naredili na tržnici, kjer uboge branjevke v vročini in mrazu prodajajo lonček smetane, skute, ocvirke, kakšno kokoš, zajčka, suhe klobase, salame, špeh in podobno. Za vse to bodo morale poslej imeti potrdilo o živilskem pregledu, kar pa ni le formalnost, ampak gre za cel postopek, saj mora inšpektor opraviti tudi pregled na domu.

Zaradi tega poslej na trgu gotovo ne bo več moč kupiti teh domačih dobrov, čeprav je gotovo,

da je imelo zaradi hrane, kupljene na tržnici, težave neprimereno manj ljudi, kot tistih, ki jedo v kakšni tovarniški menzi ali si privoščijo kremeno rezino in sladoled v slaščarni.

MISICA - Inšpektorji so se prejšnji teden izkazali že z enim posegom. Napovedano prireditve novomeške Zveze priateljev mladine, na kateri naj bi izbrali nekakšno otroško miss, potekala pa naj bi v bršlinski osnovni šoli, so prepovedali. Ta poseg pa trezni ljudje odobravajo in inšpekciji ploskajo, saj so preprečili odsodbe vredno izkorisčanje in zlorabo otrok. Prireditelji so bili zaradi prepovedi očitno tako prizadeti, da so pozabili na vrata bršljanske šole napisati listek, da je prireditve odpovedana. Mali zmagovalni lepotički je bil namenjen zlat prstan, kar je za otroka tudi "zelo primerna" in "vzgojna" nagrada.

PARKIRNINA - Parkirnina je mamiljiv vir dohodka. Po novem jo je treba plačati tudi na prostrem parkirišču pri novi novomeški porodnišnici. Morda pa so to novost uvedli zato, da bi ljudi odvrnili od prepogostih obiskov pri zdravniku in takoj skrajšali čakalno dobo. Kako bo ta ukrep vplival na natalitet, še ni znano, kakor tudi ne, komu gre denar in za kakšne namene; prav tako ne, kaj o tem menijo inšpektorji.

Ena gospa je rekla, da bi moral novomeške kulturne prireditve preseleti na Dolž. Tam na otvoritev dvorane v gasilskem domu pride več ljudi kot v mestu na predstavitev knjige znanega slovenskega pisatelja in predsedniškega kandidata.

ZA BOLJ ZDRAVO PREHRANO

NOVO MESTO - "Popolno zdravje", center za svetovanje, izobraževanje in letovanje s področja naravnega zdravljenja, ki ga vodi Anica Janežič-Mikec, organizira predavanja na temo "Lejmo bolj zdravo hrano" ter tudi 6-7 urni tečaj bolj zdrave prehrane za skupine od 8 do 15 udeležencev v Novem mestu ali v kakšnem drugem kraju, če je ranljiv dovolj zanjanja. Po predavanjih in tečajih je možno kupiti različno literaturo in pripomočke s tega področja.

Suhokranjski drobiž

SUHOKRANJSKI MARTIN - Znani Suhokranec Martin Blatnik, slikar in kipar samouk iz Velikega Lipovca pri Dvoru silno rad igra tudi košarko, posebno ob nedeljah s prijatelji na igrišču pri Šoli v Ajdovcu, ki je postal priljubljeno športno središče v tem koncu ajdovske planote.

ZGODBA BORCA DANILA - Danilo Ivančič, preživel borec 5. bataljona, je zbranim ob odkritju spominske plošče v Hinjah pripovedoval, kako so se primorski borci znašli med vojno v zanesenih Hinjah, premařeni in brez posebne dobrodošlice domačinov. Vse drugače pa so bili gostje in borci sprejeti to soboto, in sicer s pesmijo in recitalom mladih, ki hočejo pozabiti vojne travme, ki so se dogajale v teh krajih med vojno. Hinje so bile kaznovane gotovo najhujše od vseh vasi v Suhu krajini, s požigom hiš.

S. M.

Zadnji čas za ureditev Bršljina

Priprava ureditvenega načrta za del Bršljina ob nekdanjem Pionirjevem kompleksu - Najpomembnejša je prometna ureditev - Novi lastniki in investitorji pritiskajo

NOVO MESTO - Novomeški urbanisti se že kakšnih 30 let trudijo, da bi uredili Bršljin, predvsem tisti del tega mestnega predela, ki obsegajo nekdanji Pionirjev kompleks. Prej je bil Pionir premočan in preveč vpliven, da bi ga lahko "vznemirjali" z urbanističnimi rešitvami, sedaj, ko je eden nekdanjih stebrov novomeškega gospodarstva padel in so v ta prostor prišli novi lastniki in se nanj ozirajo zainteresirani investitorji, pa je to nujno. Tako rekoč zadnji čas, kajti ta kompleks se iz industrijskega preobrača v poslovnotrgovskega.

Zato so se na novomeški občini pred časom odločili, da je treba dobiti ureditveni načrt za to območje, ki je eno najbolj degradiranih v Novem mestu. Najpomembnejša in najdražja stvar v okviru takega ureditvenega načrta je brez dvoma prometna ureditev. Sedaj se po Ljubljanski cesti pelje 21.000 motornih vozil na dan, po

izgradnji severne obvoznice pa naj bi to število padlo na manj kot 8.000 na dan in bo ta cesta tako s prometnega vidika postala normalna mestna cesta. Če ne bi zgradili severne obvoznice, bi se promet po Ljubljanski cesti tako povečal, da bi leta 2.016 po nej vsak dan peljalo 37.000 vozil, to pa je obremenitev za štipasovnico.

Ob prometni ureditvi bršljanskih cest načrtujejo tudi podvoz pod železniško progno. Oddelek za urbanizem na novomeški občini se je začel s temi problemi ukvarjati lani jeseni, ko so pojavili prvi investitorji v nekdanjem Pionirjevem kompleksu. To je bil Istrabenz, ki je kupil parcelo od Pionira 2.000 in hoče na njej zgraditi bencinsko črpalko, potem so tu tuji Stuag, ki naj bi svoje zemljišče prodal Intersparu, pa Novotehna in Real. Ti so predložili svoj načrt.

Dobili so 7 variant ureditve prometa. "Podjetje, ki je strokovno vrednotilo te variante, smo izbrali na podlagi priporočila Ministrstva za promet in zveze, ki je lastnik teh cest in hkrati soglasodajalec," pravi arhitektka Bog-

dana Dražič, svetovalka za urbanizem na novomeški občini. Ko so ostale 4 variente, so jih vrednotili med seboj in izbrali po njihovem mnjenju najprimernejšo in so potem vključili v osnutek ureditvenega načrta, ki je bil javno razgrajen in obravnavan. To varianto zagovarja tudi prometna stroka.

Zanimivo je, da so v javni razpravi najmanj pripomb dobili bršljanski stanovnici. "Smo jih pa upoštevali, zlasti glede poteka nove ceste skozi stanovanjski kompleks nasproti nekdanje Pio-

• Po obravnavi pripomb bodo pripravili stališča, na podlagi katerih bodo pripravili predlog ureditvenega načrta. Tega naj bi občinski svetniki obravnavali na eni prvih sej v prihodnjem letu. Le če bo sprejet ureditveni načrt, bo moč dolgoročno urediti prometni in komunalni nered v tem delu mesta, ki je predmet najrazličnejših interesov.

nirjeve upravne stavbe," pravi Dražičeva. Pripombe so dali še predstavniki investitorjev, vodstvo bršljanske šole, ki se v prvi vrsti zavzema za varno pot otrok v šolo, in strokovnjaka, ki sta pripravila svojo varianto prometne in s tem povezane urbanistične ureditve tega dela mesta.

A. BARTELJ

DOLENJSKI LIST
vaš četrtek prijatelj

O UREDITVI BRŠLJINA - Na javni razpravi o ureditvenem načrtu Bršljinu v bršljanski osnovni šoli sta svojo varianto predstavila tudi novomeška arhitekta Danilo in Marjan Lapajne. (Foto: A. B.)

POLNA DVORANA - Ob otvoritvi je bila dvorana v dolškem gasilskem domu polna do zadnjega kotička. (Foto: A. B.)

OSNOVNA ŠOLA ŠMIHEL JE ČLANICA UNESCOVIH ŠOL - Šmihelska šola je ena od osmih slovenskih osnovnih šol, ki so 27. septembra v Portorožu dobitile Unescov certifikat in postale članice Uneskovih šol. Sedaj ima v Sloveniji ta naziv 9 šol, po celem svetu pa je v 130 državah že 3800 Uneskovih šol. Šmihelčani so certifikat pridobili po triletnem uspešnem delu in sodelovanju v mednarodno izobraževalnem taboru Unesca v Piranu.

Letos so predstavili s štirimi nalogami, z mirovniško - Ti in jaz, jaz in ti, mi vsi, potem z nalogo o grmskem gradu, pitni vodi v njihovem okolju in prsti. Za "naj" točko pa so predstavili svetle in temne strani kraja. Minuli četrtek so projekt tabora predstavili staršem, gost prireditve pa je bil tudi novomeški župan Franci Koncilija. Na fotografiji so učenci, ki so šolo zastopali na taboru skupaj z mentorico Vido Ster, poleg nje pa je bil z njimi še Robert Vinšek. (Foto: J. Dornič)

KS Dolž v svojih prostorih

Prihodnje leto mrljška vežica in parkirišče

DOLŽ - Na Martinovo nedeljo opoldne so na Dolžu v tamkajšnjem gasilskem domu odprli večnamensko dvorano in pisarno krajevne skupnosti in ograjeno igrišče za malo nogomet z razsvetljavo ob domu na vzpetini nad vasjo.

Krajevna skupnost Dolž deluje od začetka leta 1982 in združuje vasi Dolž, Iglenik, Sela pri Zajčjem Vrhu, Vrhe in Zajčji Vrh, v katerih je okoli 120 gospodinjstev. "V teh letih smo v teh krajinah precej naredili, od agromelioracije polj in travnikov, asfaltiranja cest in vaških ulic, telefonskega omrežja in vodovoda do adaptacije naše šole, v kateri deluje tudi vrtec," pravi predsednik krajevne skupnosti Stane Salehar. Gasilski dom so odprli spomladan 1991. V njem so bili predvideni še trgovina, knjižnica, bife, večnamenska dvorana, ob njem pa športno dvorišče. Zaradi pomanjkanja denarja vsega ni bilo moč urediti, za trgovino in bife na Dolžu je poskrbel zasebnik, potujoča knjižnica se na Dolžu ustavi enkrat na teden, sedaj pa so na podstrešju doma uredili dvorano in pisarno krajevne skupnosti.

"Ureditev podstrešja in igrišča je veljala okoli 4 milijone tolarjev, od tega smo od občine dobili nekaj manj kot milijon, ostalo smo zbrali sami, veliko del so krajani opravili s prostovoljnimi delom, Telekom pa nam je podaril tele-

fonski priključek," je našteval Salehar.

Ob sedanjem igrišču za malo nogomet bi radi uredili še igrišče za košarko in odborko. "Tega se bomo lotili, brž ko bodo možnosti, vsekakor pa bomo spomladi prihodnje leto začeli graditi mrljško vežico, za katero imamo že lokacijsko dokumentacijo," obljublja Salehar.

Prisrčen program ob slovesnosti na Dolžu so pripravili učenci stopišč in dolške šole ter dekliški pevski zbor iz Podgrada.

A. B.

V Šmarjeti še o samoprispevku

Poleg predsedniških volitev še referendum o 2-odst. samoprispevku za naslednjih 5 let - Glavni poudarek na gradnji kanalizacije - Brez samoprispevka bi se razvoj ustavljal

ŠMARJETA - V nedeljo, 23. novembra, bodo na volitvah za predsednika republike v Šmarjeti glasovali tudi o uvedbi novega 2-odst. samoprispevka za obdobje naslednjih 5 let do leta 2002.

manjši, če ne bi imeli samoprispevka.

J. DORNÍČ

V dosedanjem samoprispevku,

ki trajal od leta 1992, so dali glavni poudarek na gradnjo vodovoda. Tako imajo sedaj v vseh vseh v krajevni skupnosti vodovod, uredili so tudi vse ceste, večina njih je asfaltirana, uredili so tudi pokopališči v Šmarjeti in v Slapeh, zgrajene imajo že precej javne razsvetljave po vseh, pomagali pa so tudi pri obnovi cerkva na Vinjem Vrhu, trenutno pa dokončujejo družbeni dom.

V naslednjem srednjoročnem obdobju nameravajo največjo pozornost nameniti gradnji kanali-

zacije, ki naj bi jo zgradili v vseh vasi, poleg tega načrtujejo izgradnjo vodovoda na Koglem, kjer imajo sedaj lokalni vodovod, vzdrževanje in obnovo cest, dokončanje družbenega doma, pomagali pa bodo tudi pri razvoju kmečkega turizma v krajevni skupnosti in pri obnovi cerkva v Slapeh in na Vinjem Vrhu, še naprej pa bodo pomagali tudi številnim družtvom, ki delujejo v krajevni skupnosti.

V krajevni skupnosti se zavedajo, da bi brez samoprispevka lahko zelo malo gradili. Za primer navajajo, da se iz samoprispevka na leto nabere okrog 17 milijonov tolarjev, občina pa letno prispeva za delovanje krajevne skupnosti približno 3 do 5 milijonov tolarjev. Lani so v opravljenih dela in investicijah vložili skoraj 41 milijonov tolarjev, s samoprispevkom pa so zbrali skoraj 17 milijonov 400 tisoč tolarjev. Približno 60 odst. denarja predstavlja samoprispevki in ostali viri (podjetja, republiški in občinski denar), ki jih je pridobil vodstvo KS, ostali približno 40 odst. pa so prispevali krajanji z delom in dodatnim denarjem. V vodstvu KS še poudarjajo, da bi bil delež občine še

V ŠMARJETI NOVA TELEFONSKA CENTRALA

ŠMARJETA - Novomeška poslovna enota Telekoma je 7. novembra v Šmarjeti vključila novo sodobno digitalno telefonsko centralo, ki omogoča tudi vrsto novih storitev, od preusmeritve pozivov, zapisa klicanih številk in porabe impulzov do ugotavljanja neželenih klicev ipd. Ker v KS Šmarjeta pride na 100 prebivalcev že 31 telefonov, ne pričakujejo večjega povečanja števila telefonskih priključkov. Tako bodo letos zgradili le razvodno omrežje za kakšnih 10 novih naročnikov, v prihodnjem letu pa načrtujejo dograditev krajevnega omrežja za vasi Radovljica, Dol pri Šmarjeti, Čelevac, Zbure in Zalog. Še letos pa bodo začeli dvojčke, ki jih je na Šmarješki centrali skoraj tretjini, zamenjati s samostojnimi številkami. Najnovejša pridobitev je Telekom stala 33,6 milijona tolarjev.

NA OTVORITVI TUDI PREDSENIK - Otvoritev nove Mercatorjeve samopostežne trgovine v Dolenjskih Toplicah, ene najssodobnejših, se je udeležil tudi novi predsednik uprave Poslovne sistema Mercator Zoran Janković.

A. B.

“Ameriška” rešitev onesnaževanja?

Farma Stična bo ekološki problem dokončno rešila sama po ameriškem vzorcu ali s pomočjo ivanske čistilne naprave - Letno 17 tisoč prašičev - Poleg reje še obdelovanje zemlje

STIČNA - "Zavedamo se, da ima farma prihodnost le, če bo dokončno rešila ekološko vprašanje," je poudaril direktor Farme Stična Lojze Plantarič. Sedaj gnojevko prečiščujejo tako, da gre čvrsti del na deponijo, približno 30 tisoč kubikov tekočega dela pa spustijo preko štirih lagun. Del zvozijo na njive, preostanek pa se čisti na ivanskem mehansko-bioški čistilni napravi, zgrajeni leta 1985. Ker je zgrajena do prve stopnje in preobremenjena, je treba razmišljati o drugih rešitvah onesnaževanja s prašičje farme.

Direktor Plantarič je povedal, da bo morala omenjena čistilna naprava povečati svoje zmogljivosti, razmišljajo pa tudi o drugi

DELAWSKA UNIVERZA NEPRIMERNA

LITIJA - Delavska univerza Litija - danes jo obiskuje okrog 700 slušateljev popoldanskih srednjih šol iz litajske in sosednjih občin - od ustanovitve pa do zdaj domuje v enonadstropni Rotarjevi hiši. Lastnik hiše že od vsega začetka ni skrbel za njen vzdrževanje, vsake toliko časa pa jo poplavili tudi podtalnica narasle Save. Stavba je dotrajana in neprimerena za bivanje. Po mnenju stroke bi bilo popravilo hiše predrago, poleg tega lastnik ne dovoli nikakrsne obnovbe. Na nedavnom sestanku predstavnikov Zavoda za izobraževanje in kulturo Litija, Občine Litija in Mestne skupnosti Litija so se dogovorili, da je smotrneje zgraditi nadomestne prostore, slušatelje pa prestaviti v učilnico OŠ Litija. Proračunska sredstva bodo zagotovljena prihodnje leto.

K. ŠUŠTERŠIČ

mogočnosti, da bi sami v celoti očistili gnojevko. Trenutno proučujejo in spoznavajo tovrsten predlog ameriške firme Lemna, ki zagotavlja uspeh, predpisani po zakonu, tako kemične porabe kisika kot dušika. Ker bi šlo za veliko investicijo, želijo jasna zagotovila o uspešnosti projekta, prej se zanj ne bodo odločili.

Sicer pa so v preko 30 let obstoječi prašičji farmi v Stični, katere

GLEDALIŠKA IN LIKOVNA DELAVNICA

IVANČNA GORICA - ZKD Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje je organizator novembarske gledališke in likovne delavnice, s katerima bodo najprej začeli v Kulturnem društvu Ambrož, kjer je bilo največ zanimanja. Gledališko delavnico bo vodila igralka Simona Zore-Ramovš, v likovni pa bosta delovala akademska kiparka Anja Šmajdek in likovni pedagog Sandi Zalar.

L. MURN

50 LET TRUBARJEVEGA DOMA UPOKOJENCEV

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - V petek se bodo v Trubarjevem domu upokojencev v Liki na slovesnosti spomnili 50-letnice tega zavoda, v katerem je 205 oskrbovalec oziroma stanovalcev iz številnih slovenskih občin. Med njimi jih je 15 starih več kot 90 let, Drago Medvešček pa je v domu že 35 let.

MRLIŠKA VEŽICA POD STREHO - Izpoljuje se želja krajjanov in župnijskega območja Krka o svoji mrljiški vežici. Pred kratkim je ta dobila svojo grobo podobo in streho in očitno je, da se lepo vključuje v kompleks tamkajšnje cerkve in pokopališča. Kot je povedal predsednik KS Krka Jože Smolič, so dela do nadaljnega ustavljeni zaradi pomaranjanja sredstev. "V bistvu je šlo za preusmeritev šestih skromnih sredstev KS v pomembnejšo investicijo, preureditev ceste čez Krko. Zato bo nadaljevanje del pri mrljiški vežici prihodnje leto odvisno od izrednih lastnih prihodkov, od sponzorjev in prispevkov krajjanov (kreditni boni po deset tisoč tolarjev, sredstva namesto vencev in cvetja ipd.)," je povedal Smolič ter pohvalil izvajalca del, podjetje Grafit, d.o.o., iz Ribnice ter nadzornega Jožeta Kozinca. (Foto: L. Murn)

LAMOVŠKOVI IZ MIRNE VASI PRI TREBELNEM PRIČELI S KMEČKIM TURIZMOM - Drugi petek v letosnjem novembru bo zapisan v spominskih knjigah Lamovških kot pomembna prelomica njihove domačije, ki je že dolgo slovela načokoli po odlični domači kuhiji, le da so te dobre okusili bolj naključni obiskovalci. Zdaj, ko je trebanjski župan Alojz Metelko na petkovi slovesnosti prerezal vrvico in uradno naznani pričetek kmečkega turizma, bodo Lamovški v zgradbi, ki lahko sprejme celo za 3 avtobuse gostov, morali krepko poprijeti, da bodo kos najavljenim skupinam. K sreči so staršema, ki sta po županovem nagovoru prerezala torto, vedno pripravljeni pomagati marljivi otroci. (Foto: P. Perc)

LOKA ZDRAŽUJE LJUBITELJSTVO IN VRHUNSTVO - Nastopom ljubiteljskih in poklicnih kulturnih (po)ustvarjalcev so pozorno prisluhnili številni domačini in gostje; med temi je dr. Janko Prunk posebej pozdravil sevnikiškega župana. Dvorana bila mnogo premajhna za vse. (Foto: P. P.)

Ljudje, ki pritisnejo na kljuko TIC-a, se pretežno zanimajo za Galerijo likovnih samorastnikov, za Baragovo rojstno hišo, za Baragovo pohodno pot in povprašujejo za poti na Mirno, Čatež in v Zagreb! Po besedah direktorja Terce Lojzeta Podboja in uslužbenke Franje Udovič se je v zadnjem času, sodeč po nočtvah, glede na preteklo obdobje najmanj za 40 odstotkov povečal obisk tujih gostov. To je dober znak in obet, da se bo zlagoma le vrnili t.i. tranzitni turizem iz zlatih osemdesetih let. Tujji gostje se najpogosteje zanimajo za gradove, Baragovo rojstno hišo v Mali vasi ter za obisk Čateških in Šmarjeških Toplic.

Začuda je TIC Trebnje, ko je začel zbirati informacije o gostinščini ponudbi, dobil vrnjenih komaj slabo četrtinu izpolnjenih vprašal-

OBČINSKA PRIZNANJA OB PRAZNIKU - Letošnja občinska priznanja so iz roke župana Jožeta Peternela prejeli: PGD Šentjanž (na posnetku na desni prejem za najbolj delavno društvo v KS, ob letosnjem 90-letnici, priznanje Dušana Kvedra Tomaža Andreja Repše), enako priznanje sta dobila še Ivan Mastnak z Orehovega in sevnikiški podjetnik Jože Žveglič. Medalje Dušana Kvedra Tomaža so dobili Jože Čimperšek, Friderik Pečnik, Igor Štricelj in Anton Uranc (vs. iz Sevnice), Branko Poljanc iz Poljja pri Tržiču, Franc Strajnar iz Loke pri Zidanem mostu, Alojz Štempelj iz Boštanja in Jože Železnik z Vrha pri Boštanju. (Foto: P. P.)

nikov! Kot da je večini gostincem, ki imajo svojo kuhinjo in prenočišča, vseeno. Zaradi takega piševnega odnosa je TIC moral vprašalnik izpolniti sam na terenu. Turistične informacije so dopolnili, saj so se spremene tudi telefonske številke na območju Dobrniča, preimenovale so se nekatere ulice v Trebnjem in na Mirni, gostilne pa so zvezne podaljške delovni čas.

Trebanjski TIC je vseskozi zbiral najrazličnejše podatke v turizmu, sodeloval je med drugim na predstavilih spodnjedolenjske vinske turistične ceste v gostilni Opara in gornjedolenjske vinske

P. P.

nim društvom je TIC sodeloval pri organizaciji prireditev Iz trebanjskega koša. Pripravil je tri programe izletov. Ohranjali in navezovali bodo stike tudi z Dolenjsko turistično zvezo in s sosednjimi turističnimi društvami Žužemberk, Mirna Peč in drugimi.

P. P.

Na sobotni slovesnosti so bili skladatelj Jakob Jež in pianist Bojan Gorišek, pisatelj dr. Alojz Rebula (navdušil je z duhovito črtico o srečanju s Primožem Trubarjem) in njegova soprona publicistica Zora Tavčar - Rebula.

Pisatelj, doma sicer v Občinah pri Trstu in ljubitelj dolgih sprehodov po okolici Loke, je povedal, da je kakšno polovico svojih del ustvaril prav v Liki, na vrtu Tavčarjevih. Nekoč so loškemu kulturnemu dogajanju dajale pečat predvsem

gledeške igre, med živečimi amaterskimi igralci tistega časa, ki sta stopila na odrške deske že leta 1927, pa sta Pavla Fon in Jože Škrab. V nekdanjem kulturnem društvu Ivan Cankar so se izkazali kot neutrudni organizatorji zlasti Lojze Mlinar, Ivo in Slavka Jenčič, Marija Skušek in Elčka Jurčelj. V zadnjem poldrugem desetletju pa je gibal kulturnega utripa mešani pevski zbor Primož Trubar, ki je pod vodstvom Tatjane Balog (nekaj časa sta zbor uspešno vodili tudi sestri Manca

in Nataša Vidic) postal eden vodilnih zborov v Posavju in je najboljši ambasador svojih krajev in Slovenije tudi po svetu, posebej še v zadnjem času, odkar so se stikale tesnejše vezi s francoskim zborom iz okolice Pariza. Zbor je tudi pričel sobotno akademijo z Odo Liki v priredbi Jakoba Ježa in nato zapel še 5 pesmi, "Sentalmentalno potovanje" tudi ob spremljavi pianista Bojana Goriška.

V režiji dr. Janka Prunka so Ločani predstavili prizor iz Partijeve komedije Štajere v Ljubljani, zatem je tajnik ZKD Sevnica Albert Felicijan izročil Kulturnemu društvu Primož Trubar Loka posebno priznanje, predsednik tega društva Zoran Cvar pa je izročil društvena priznanja že imenovanim dolgoletnim kulturnikom.

P. PERC

Loka, kulturi naklonjen kraj

Letos 70 let od prvih gledaliških iger v Loki in 60 let kulturnega doma - Na akademiji Alojz Rebula, Zora Tavčar, Jakob Jež, Bojan Gorišek - Govornik dr. Prunk

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - Skrivenosti, zakaj je v Loki kultura nadpovprečno razvita, po sobotni slavnostni akademiji ob 70-letnici začetkov upriziranja gledaliških iger v Loki in 60-letnici tamkajšnjega kulturnega doma tudi za nepoznavalce razmer ni več. Ta je znova pokazala, ne le da sta kulturni dom in društvo kraj v najlepšem spominu za tistim Ločanom, ki živijo in ustvarjajo zunaj domačega kraja, kot je dejal slavnostni govornik dr. Janko Prunk (tudi loški rojak), ampak da se ljubiteljski kulturni poustvarjalci in iz tega okolja vedno znova radi vracačajo v te prelestne kraje na levem bregu Save: Okroglice, Razbor, Radež, Žirovinco pod obronki Lisce.

Na sobotni slovesnosti so bili skladatelj Jakob Jež in pianist Bojan Gorišek, pisatelj dr. Alojz Rebula (navdušil je z duhovito črtico o srečanju s Primožem Trubarjem) in njegova soprona publicistica Zora Tavčar - Rebula.

Pisatelj, doma sicer v Občinah pri Trstu in ljubitelj dolgih sprehodov po okolici Loke, je povedal, da je kakšno polovico svojih del ustvaril prav v Liki, na vrtu Tavčarjevih.

Nekoč so loškemu kulturnemu dogajanju dajale pečat predvsem

LAHKO PRIDEJO KADARKI - Trenutna "vroča tema" v Ivančni Gorici je črna gradnja Gorčevih, katere razplet vse se posebej zanima zato, ker sta črnograditelja pravnika. Težave z inšpektorji in podobnimi službami pa nimajo le Gorčevi, pač pa tudi sosedje Petanovi, ki se z gradnjo spornega prizidka nikar ne strinjajo. Urbanistični inšpektorji namreč kar naenkrat tudi od njih zahtevajo vso potrebno dokumentacijo za obnovo hiše pred 23 leti, ki pa je na njihovo presenečenje ni. Za njeno izginote iz arhiva ne izključujejo dejstva, da je ga Gorčeva načelnica Upravne enote Grosuplje in je "pri koritu", sploh pa ne razumejo, zakaj sedaj (in to po toliko letih!) pregledujejo nje, da pa se je problem začel pri Gorčevih. Odgovor inšpekcijalne službe je zelo prepreč: "Kadarki lahko pridejo v komurkini in zahtevamo, da nam pokaže potrebna dovoljenja." Koliko črnih gradenj in nepravilnosti bi odkrili šele potem, če bi bilo v Sloveniji 189 inšpektorjev, kolikor bi jih menda potrebovali, in ne 80, kolikor jih dela sedaj.

MINISTER REŠIL EKOLOŠKI PROBLEM? - Ivanški okoljevarstveniki so dostirkali nemočni in tudi upravičeno razočarani, ker se pristojni slabajo ali pa sploh ne odzivajo na njihove koristne akcije in pobude, s katerimi želijo "očistiti" kritično onesnaženo Ivančno Gorico in okolico. Bomo videli, kakšen bo odziv na bližnjem pogovoru z ministrom Gantarem in še bolj, kakšen bo učinek.

Trebanjske iveri

ZNAKI - Da bo zaživel kmečki turizem pri Lamovških vsaj podobno, kot je pri Gorenčevih na Hrastnem nad Šentupertom, ni potreba zgodil dobra kuhinja, temveč še kopica bolj ali manj pomembnih podrobnosti. Medne spadajo tudi kažipoti. Če že ljudje dajejo od sebe vse, da bi si izboljšali življenje na vasi z dodatnimi dejavnostmi, bi jim morda priti nasproti tudi občina vsaj s postavljivo krajevno tabelo, ki jih zelo pogrešuje. Občinski svetnik Janko Širc posolen pri kmetijski svetovalni službi v Trebnjem, je zadnji pri Lamovških izrazil razočaranje, ker mu niso na pobudo glede označbe kolesarskih stez niti odgovorili, kako naj bi se potem lahko nadejali, da bodo označili vasi in zaselke po občini.

KAMPANJA - Neka gospa srednjih let (okrog 50) je 12. novembra ob 19.20 v Zagorici pri Velikem Gabru, izstopila iz avta z avstrijsko registracijo, strgala nek plakat z oglasne deske, v rokah pa je držala plakat dr. Jožeta Bernika. Predvolilna kampanja se začela...

Sevnikiški paberki

BREZ BOŽJE POMOČI IN BERGEL - Prijateljica publicistke in pisateljice prof. Zore Tavčar - Rebula iz mladostnih let, Marija Skušek, je na sobotni akademiji v Loki tako močno podoživila razgiban kulturni dogodek, da se ji je skoraj zgodil čudež. Mici, kot jo kliče Tavčarjeva, je klub bergam takoj poskočila in skušala pomagati prijateljici z ustreznejimi očali, ki jih je bila Rebulo pozabilna v torbici na sedežu v prvi vrsti. Po končani akademiji pa je Skušekova kar pozabilna na bergham in, kot je rekla brez božje pomoči prišla po stopnicah iz dvorane! Škoda, da ni čudež trajal dlje.

PREDSEDNIKI - Predsednik svetov krajevnih skupnosti, ki mnogo svojega prostega časa in živcev darujejo za blagor svojih krajanov, bi bilo zelo prijetno pri srcu, če bi se jih na občini spomnili tudi ob praznovanju občinskega pravnika in jih povabili na slavnostno sejo občinskega sveta. Ker se to ni zgodilo ne lani niti letos, domnevajo, da so nekateri enakopravnješi od drugih. Predsednik sveta KS Blanca Branko Kelemina je namreč na takih dogodkih lahko kot trojni funkcionar, saj je tudi poslanec državne zборa in občinski svetnik (SDS), predsednik sveta KS Tržišče Marjan Jamšek pa ima tudi "privilegij", saj je občinski svetnik (ZLSD). Župan Jože Peternel na take očitke odgovarja, da so vse seje občinskega sveta javne...

RAZUMLJIVO - Turistični znak občine Krško je nastajal daljši čas, menda kar dve leti. To je razumljivo in opravičljivo. Na znaku je upodobljen metulj, za metulja pa je obče znano, da potrebuje veliko časa, da se prebije skozi vso svojo razvojno obdobja od gosene prek bube do metulja.

KRALJICA JE KRANJICA - Krška občina se lahko pohvali z letošnjo vinsko kraljico. Krščanom to godi tudi zato, ker imajo na svojih grščih veliko vinogradov in v zidanicah vina torej jim naslov "vinska kraljica" nekako pritiče. V zdravicih svoji kraljici se baje tisti s "štajerske" strani krške občine drže precej kislo, kar "Kranjci" popolnoma razumejo, saj je krška vinska kraljica Kranjica. Katarina Jenžur je namreč doma iz Leskovca pri Krškem, to pa je na desni strani Save. Vendar tudi štajerski del Krškega ni brez plemenitih. Mateja Radej, ena izmed dveh vinskih princes, je namreč doma s Sremiča nad Krškim.

LAHKO KAJ DRUGEGA - V krškem turističnem znaku je metuljček. Nekateri menijo, da bi bilo prav tudi, če bi krška občina imela v znaku še kaj drugega. Najbolj praktični predlagajo namesto metulja vinski mušico, ki je bolj poznana in cenjena med ljudstvom.

Novo v Brežicah

PREVEČ PROMETNIH ZNAKOV - Kar precej let je minilo, odkar so s posebnim odlokom nekdaj primestna naselja Šentlenart, Zakot in del Trnja postalata sestavni deli mesta Brežice. Prebivalcem teh naselij torej že dolgo pripadajo vse mestne pravice, zato je Lenarčane kar lahko razumeti, da tako glasno protestirajo proti prometnim znakom za označevanje naselja, na katerih namesto Brežice piše Šentlenart. Postavljeni neustrezne prometne znake je tudi potratno, saj ti stanejo veliko denarja. Tako so nam rekli na občini, ko smo jih vprašali, zakaj v nekaterih križiščih ne stoji noben prometni znak in namesto njih velja geslo "Znajdi se!"

OBLAST KRŠI PREDPISE - Zgoraj omenjeno geslo velja tudi v Kregarjevi ulici, ki je lep primer, kako z napačnim projektom in slepimi (?) inšpektorji prebivalcem zagreniti življenje. Čeprav je bilo ob ulici pred petnajstimi leti zgrajeno povsem novo stanovanjsko naselje, se ni nihče od načrtovalcev spomnil, da bodo v blokih stanovali ljudje in da bodo ti morada kdaj imeli tudi avtomobile. Tako za šest stanovanjskih blokov in otroški vrtec niso predvideli niti enega parkirnega prostora. Stanovalci tako parkirajo kar na pločniku in v križiščih, kar je seveda nezakonito in celo kaznitvo, da o zelo motenem prometu niti ne govorimo. Pa se stanovalci kazni niti najmanj ne bojijo. Pred kratkim se je namreč v njihovo sosesko priselil sam komandir brežiške policijske postaje, ki je hoče nočes tudi sam moral postati kršitelj prometnih predpisov.

ČIGAVI BODO ROMI?

BREŽICE - Romski problematika kar ne more z dnevnejšega reda zasedanj brežiškega občinskega sveta. Zadeva se vleče že presneto dolgo, še nihče pa ni doslej predlagal takšne rešitve, ki bi bila sprejemljiva tako za Rome kot za druge prebivalce občine Brežice. No, tako je bilo do nedavnega. Na zadnji izredni seji sveta občine je bilo slušati dober predlog, ki bi utegnil Brežičane za vedno rešiti neugodnega romskoga vprašanja, pa tudi napovedanega predloga Zakona o Romih jim ne bo treba pisati. Svetnik Gramc je bil kratek in jednato: "Glasujte za novo občino Čatež ob Savi in Romi bodo naš, ne vaš problem!"

TURISTIČNO DRUŠTVO IZDALO RAZGLEDNICE

BREŽICE - V teh dneh so izšle 4 brežiške razglednice, ki jih je založilo Turistično društvo mesta Brežice. Dve sta ponatis starih razglednic iz 1914. in 1917. leta iz zasebne zbirke Iz-toka Gregla, na katerih je nekaj zanimivosti, ki jih danes v mestu ni več, npr. stolp na t.i. Nemški hiši in frančiškanska cerkev. Novejši razglednici predstavljata znameniti brežiški vodo-vodni stolp in brežiško mestno iz ptičje perspektive.

Krški metulj že letel v London

V krškem kulturnem domu predstavili med drugim znak turistične in kulturne ponudbe občine Krško in katalog - Ob predstavitvi tudi sprejem za vinsko kraljico in princeso

KRŠKO - Prejšnji teden so v krškem kulturnem domu predstavili znak turistične in kulturne ponudbe občine Krško, turistični katalog in še nekaj tiskanih informacij o krški občini. Po besedah krškega župana Danila Siterja pomeni znak in omenjeni promocijski material pomemben korak v seznanjanju javnosti s kulturnimi in naravnimi danostmi v krški občini.

Barni katalog, ki skuša zajeti na približno 30 straneh razgibano podobo krške občine, je za zdaj na voljo v slovenščini, vendar ga bodo že kmalu izdali, kot so napovedali prejšnji teden, tudi v nekaterih drugih evropskih jezikih. Še preden bodo prišli na police nemško, italijansko in še kako drugače napisani primerki krškega kataloga, so tega, tiskanega v slovenščini, postavili na stojnice londonskega World Travel Marketa, ene največjih turističnih borz na svetu, ki je odprala vrata te dni.

Nekako v dneh, ko so zlagali v priložnostne propagandne mape krške občine še zadnje prospakte in primerke kataloga, se je zgodiло še nekaj, kar bo ime Krškega poneslo v svet vsaj toliko kot omenjeni katalog in prospekti. Katarina Jenžur iz Leskovca pri

Krškem je namreč postala slovenska vinska kraljica za leto 1998. Mateja Radej s Sremiča nad Krškim pa je postala vinska princesa. Obe je na martinovo na sejmušču v Gornji Radgoni okronal Branko Vodušek, direktor slovenske vinske akademije Veritas. Kraljico in princeso so pozdravili tudi ob omenjeni predstavitvi znaka v katalogu v Krškem. Direktorja Voduška, ki tako posredno pomaga h krepitvi dobrega glasu o krški občini, je na prireditvi v krškem kulturnem domu zastopala soproga, ki je zaželeta krški občini pri njeni promociji kar največ uspeha.

Katarina Jenžur je na sprejemu medse. Poudarila je, da naj bi skušaj s princeso med drugim pomagali h krepitvi vinske kulture. Mateja Radej se je strinjala, da je vino ogledalo duše. Povedala je, da kot kmečko dekle pozna, koliko truda je potrebne pri pridelovanju vina. "S srečo v srcu bom opravljala vlogo, ki mi je dana, skupaj s tistimi, ki iz trte sok iztisnejo in ki ga zaužijo," je rekla.

L. M.

ob predstavitvi krškega znaka in kataloga kot vinska kraljica izrazila veselje, da so jo povabili

• V znaku turistične in kulturne ponudbe krške občine je upodobljen metulj. Slednji po mnemu oblikovalcev združuje v sebi dovolj značilnosti, povezanih z vsestransko razgibano podobo občine Krško.

VINSKA KRALJICA IN PRINCESA Z ŽUPANOM - Krški župan Daniela Siter (levo) je na sprejemu za vinsko kraljico Katarino Jenžur (druga z desne) in princeso Matejo Radej (prva z desne) izrazil veselje nad tem, da sta obe kroni za leto 1998 prispevili v krško občino. (Foto: L. M.)

O OŽIVLJANJU OTROKA - Sekcija zdravstvenih tehnikov in medicinskih sester-reševalcev pri zbornici zdravstvene nege Slovenije in Zdravstveni dom Krško sta pripravila ob koncu prejšnjega tedna strokovno srečanje, kjer so govorili o kardiopulmonalem oživljavanju otroka. Dvodnevna seminarja se je udeležilo 130 do 140 udeležencev iz bolnišnic, zdravstvenih domov in reševalnih postaj iz vse Slovenije. Na seminarju, ki ga štejejo za zelo uspešnega, so strokovne teme predstavili udeležencem s predavanji in praktično. (Foto: L. M.)

KRVODAJALCI NA IZLETU - Območno združenje Rdečega križa Krško je v oktobru organiziralo izlet za darovalce, ki so dali križi 25- in večkrat. Da so darovalci križi priznani v družbi, dokazuje odziv posameznikov in podjetij iz občine Krško, ki so pomagali k uspehu izleta. Ti so Nuklearna elektrarna Krško, Žitova pekarna in M-Agrokombinat iz Kostanjevice, kmečka zadruga, Zaloge piva ter gostišča Imperij, Komocar in Murko. Udeleženci so prejeli Erjavčeve spominke. OZ RKS Krško se sponzorjem lepo zahvaljuje. Spominska fotografija z odhodakravodajalcem s Ptujske Gore dokazuje počutje udeležencev. (Komisija za krvodajalstvo pri OZRKS Krško)

Pred volityvami bo delal red župan

Nered na javnih obvestilnih tablah v Brežicah kot (lepotna) pomanjkljivost mesta - Kdo vse lahko v občini lepi plakate - Plakat bo v prihodnje bolj udaril po žepu

BREŽICE - Zlatko Pejakovič letos ne kandidira za predsednika Republike Slovenije. Toda če bo vstopil v Brežice mislite, da bo nekje v mestu nastopil slovenski predsedniški kandidat dr. Zlatko Pejakovič, ste prepričani skoraj prav. Na javnih oglaševalnih mestih v Brežicah namreč zdaj vlada precej nered, tako da ni čudno, če ob mešanici prilepljenih starih in novih obvestil napačno povežete nastop uvožene pevske zvezde in sodobno slovensko politično prakso.

Plakatiranju sicer namenjajo v Brežicah pozornost večkrat. Nedavno so na srečanju mestnih turističnih društev brežiški predstavniki nanizali med mestnimi pomanjkljivostmi prav nered v plakatiranju. Z brežiškimi turističnimi delavci deli mnenje občinski svet. Ker ima glede teh stvari občinski svet v rokah škarje in platno, Brežice od njega pričakujejo red pri plakatiranju. Doda je se trudil v tej smerni že večkrat in se bo tudi spet v ponedeljek, ko bo sprejemal predlog osnutka odloka o plakatiranju v brežiški občini.

Predlagani odlok predvideva med drugim, da bodo plakate nameščeni javno podjetje ali koncesionar, v nemestnih območjih pa tudi tamkajšnje krajevne skupnosti. Pooblaščenec bo moral skrbeti za primerno razvrstitev plakatov in pravočasno odstranjanje.

da naj bi narobe postavljene plakate in transparente odstranili na stroške tistega, ki jih je dal postaviti.

L. M.

OKROGLA MIZA O REGIONALIZMU

KRŠKO - Jutri ob 16.30 bo v mali dvorani Kulturnega doma Krško okrogla miza o regionalizmu, na kateri bodo sodelovali med drugimi dr. Ciril Ribičič, redni profesor na ljubljanski pravni fakulteti in poslanec državnega zbora, ter predstavniki službe za reformo lokalne samouprave pri vladni Republike Slovenije. Okroglo mizo organizira ZLSD Krško v sodelovanju z ZLSD iz Sevnice in Brežic.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

CENTER ZA SOCIALNO DELO KRŠKO

razpisuje prosto delovno mesto

DELOVNEGA TERAPEVTA

v Varstveno-delovnem centru Leskovec

Pogoji:

- višja ali visoka izobrazba, smer delovni terapeut ali učitelj tehnične vzgoje,
- pripravljenost za pridobitev spec. pedagoške izobrazbe,
- prিচет del - 15. decembra 1997,
- poskusno delo - 3 meseca.

Prijave na razpis z dokazili pošljite na CENTER ZA SOCIALNO DELO KRŠKO, Cesta krških žrtev 11, 8270 Krško, v roku 8 dni od dneva objave.

O izboru bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po izteku razpisa.

Decembra bo 1. skupščina metliške Kolpe

**Pokrivanje starih izgub -
Letošnje leto dobiček?**

METLIKA - Delniška družba Kolpa, ki se ukvarja s proizvodnjo in predelavo plastičnih mas, poznamo pa jo predvsem po kopalniškem programu in kuhinjskih koritih, je končno razvesila delničarje s klicem prve skupščine. Ta bo 19. decembra letos, na nej pa bodo med drugim sprejemali poročilo o poslovanju družbe v letih 1993 do 1996. Sklenili naj bi tudi, da se izguba iz preteklih let, medtem ko naj bi dobiček v letu 1996 (7,6 milijona) ostal nerazpojen.

Družba je v zadnjih 5 letih povečala delež izvoza od 35 na 70 odstotkov, pri čemer je povečala tudi količine izvoženih izdelkov. Letos je v primerjavi z lanskim letom tudi za dobro tretjino povečala promet. Po besedah predsednika začasne uprave g. Kulovca družba ima 5-odstotno letno rast prometa. Največ prodajajo na Zahodnih trgih, zdaj se že uveljavlja tudi na Češkem in Poljskem, želijo pa prodrieti še dalje na Vzhod. Po Kulovčevih napovedih naj bi družba letosno leto zaključila z dobičkom, takoj da si njihovi delničarji v prihodnje lahko obetajo celo dividende.

B. D. G.

DIVIDENDE BODO 19. DECEMBRA

KOČEVJE - Delničarji kemične tovarne Melamin so na drugi skupščini obravnavali poročilo o poslovanju v lanskem letu ter sprejeli sklep o razdelitvi dobička za leto 1996 ter nerazporejenega dobička iz preteklih let. Tako so za dividende namenili 37 milijonov tolarjev, medtem ko bo preostalih 71 milijonov ostalo nerazporejenih, da bi lahko izpeljali naložbe v posodobitev tehnologije. Vsi, ki so vpisani v delniško knjigo na dan 30. oktobra 1997, bodo 19. decembra dobili izplačan 80 tolarjev bruti na delnico. Melamin, ki se s svojo blagovno znamko uveljavlja tudi v hudi konkurenčni na Zahodnih trgih, ima 835 delničarjev, med katerimi je največji Nacionalna finančna družba (30 odst.). Enak odstotek delnic ima skupno v lasti zaposleni, bivši zaposleni in njihovi družinski člani. Melaminove definice dosega na OTC trgu vrednost okrog 1.600 tolarjev.

M. GLAVONJIĆ

BORZNI KOMENTAR

Že prvi nakupi delnic

V petek izjemno nizki tečaji, v ponedeljek že nakupi - Tečaji celo pod polovico knjigovodske vrednosti

V preteklem tednu je bilo borzno trgovanje vse prej kot prijetno, saj so tečaji večine delnic nezadržno padali. V petek smo bili priča izredno nizkim tečajem najbolj prometnih delnic. Najnižji tečaji za delnice Petrola so dosegli 19.000 tolarjev, za Krkine enako, za Lekove 27.000, za delnice Term Čatež 11.000, SKB banke 2.000, za redne delnice Dolenjske banke 14.000, Kolinške 1.900, Lisce 630 in Mercatorja 4.200 tolarjev.

Vse omenjene družbe v tekem letu dobro poslujejo, dosegajo izjemno dobre poslovne rezultate in imajo dobro poslovno strategijo. Očitno imajo na borzne udeležence večji vpliv drugi dejavniki. Trenutno so to dogajanja na tujih borzah, kjer že tretji teden beležijo padec tečajev. Svetovna borzna kriza naj bi odvrnila tujce od nakupov naših delnic.

Club navedenemu so nekateri domači investitorji že ocenili, da so posamezni tečaji delnic izjemno nizki, zato so se že v ponedeljek odločili za nakup, kar se je

tako pokazalo v 3,5-odstotni rasti tečajev. Težko je predvideti prihodnja gibanja na borzi, saj trenutno dogajanjem ni mogoče pripisati nobenih zakonitosti. Drži pa to, da tečaji nekaterih delnic ne dosegajo niti polovice svoje knjigovodske vrednosti, zato bi moral biti nakup takih delnic na dolgi rok upravičen.

Tečaji obveznic so nekoliko stabilnejši, vendar je promet z njimi zelo majhen. Tečaji državnih obveznic se še vedno držijo nad 100, zato so njihovi donosi nižji od donosov drugih obveznic v kotaciji. Nekatere prinašajo celo več kot 10-odstotne doneze.

Vsa trenutna dogajanja na borzi lahko pripisujemo tudi posebnosti našega trga vrednostnih papirjev, ki sa še vedno razvija in še nima usklajenih vseh zakonskih in podzakonskih aktov tako, da bi vzpostavljali naložbe.

LJUDMILA BAJEC
Dolenjska borzoposredniška družba, d.o.o.
Glavni trg 10, 8000 Novo mesto
Tel. 068/3718-221, 3718-228
Fax: 068/323-552

Naši na ljubljanskem sejmu pohištva

Sejem, največji doslej - Napredek v številkah in kakovosti - Dobra tudi udeležba podjetij z našega območja

LJUBLJANA - V nedeljo so na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču zaprli letosnji pohištveni sejem, ki je zapolnil več razstavnih površin in privabil večje število razstavljalcev ter več obiskovalcev kot katerikoli drugi sejem Ljubljanskega sejma. Tudi lesarji sami so ocenili, da je bil sejem največja prireditev slovenske industrije do danes.

Kar 275 razstavljalcev iz Slovenije in še iz 6 drugih držav ter 85 zastopnikov tujih podjetij je na ogled postavilo pohištvo za opremo vseh stanovanjskih in tudi poslovnih prostorov, manjkalno pa niti stavnega pohištva, tekstilnih in lesnih oblog, senčil in vsega, kar potrebujemo pri opremi doma. Obiskovalci so si lahko napasli oči na posameznih kosih ali pa na popolnoma opremljenih stanovanjskih prostorih.

Med razstavljalci niso manjka niti podjetja z območij južno od

Ljubljane, med velikimi podjetji so bili zastopani: metliška Kolpa z vrsto novostmi v kopalniškem programu, s kuhinjskimi koriti ter materiali kerrock in kerašil; Lik Kočevje s sobami za otroke in mladino, predсобами, garderobami in pisarniškim pohištвом; Novoles iz Straže z omarami, mizami, stoli, kredenco, regali, svetili, servirnimi vozički in številnimi drobnimi lesenimi gospodinjskimi pripomočki; pa Pohištvo Brežice s furniranim pohištвом za pisarne ter z značilnimi spalnicami v teh-

nologiji visokega sijaja; sosednji Stilles iz Sevnice s stilnim pohištвom in notranjo opremo (ob sejmu je poskrbel tudi za bogato oglaševanje v medijih) in ne zadnjige TQM Mirna z oblazinjem sedežnim pohištвom vseh vrst.

Stavno pohištvo je razstavljal ribniški Inles (okna in vrata, senčila, polkna, rolete), Roletarto Medle iz Novega mesta PVC okna in senčila; Peči-Keramika Novo mesto lončene, krušne in pizza peči in kamine ter Pionir PLI posebna vrata (harmonika, drsna, preklopna itd.). Razstavljan prostor steklarja Mirana Resnika iz Leskovca pri Krškem je spominjal na umetniško galerijo z mojstrsko obdelanim stekлом, ogledali za pohištvo in drugimi steklenimi izdelki.

Od mizarskih delavnic smo na sejmu srečali HI-PO Grosuplje s

pisarniškim pohištвом; MGZ Grosuplje s pisarniškim pohištвom, mizami, stoli, omarami, otroškimi in mладinskimi sobami ter z novostjo - dvížno mizo; od novomeških mizarov pa sta predstavljeni Mizarstvo Golob z notranjo opremo in Mizarstvo Bobič z opremo bank pa s kuhinjam in kopalnicami.

Nekaj dolenjskih podjetij smo zasledili še med zastopniki za tuje preizvajalce (Aico iz Novega me-

• **Prostor na sejmu so si pogumno kupili tudi mladi oblikovalci iz novomeškega ID-Interier design, ki so se še posebej ponašali z inovativno zamislijo mini delovnega prostora z računalnikom. Odziv obiskovalcev pa so tipali tudi v novomeškem Neapolisu, podjetju, ki oblikuje mize in stole ter oblazinjeno pohištво. Vitalis Novo mesto je s svojim prestižnim stolom Megatron stalen gost na sejmih, tokrat pa je stavil zlasti na stol Studio, ergonomsko oblikovan energijski delovni stol, cenejšo izvedbo Megatrona.**

sta, Interteam iz Kočevja, Smerko Mirna) in med preizvajalci sestavnih delov (Podržajevi iz Grosupljea z proizvodnjo štedilnikov in kuhinjskih nap). Sicer pa sta svoje izdelke iz lesa predstavili tudi kočevska in novomeška srednja šola.

B. DUŠIČ GORNIK

ZDRAVSTVENI DOM POSLOVAL Z DOBIČKOM

LITIJA - Litijaški zdravstveni dom je po nekaj zaporednih letih poslovanja z izgubo v letošnjem prvem pollettu končno le "pridelal" dobiček v višini 1.482.000 tolarjev. Najhitrej je rastel prihodek od storitev na prostem trgu - 28,4 odstotkov. Odhodki so glede na lansko prvo polletto obdrobljena z 15,9 odstotka, materialni stroški so se povečali za 16,8 odstotka, amortizacija za 23,4 in nematerialni stroški za 7,6 odstotka. V ZD Litija predstavlja velik problem ambulanti v Gabrovki in na Dolah, ki sta odprti enkrat na teden po dve uri. Obiskovalcev je povprečno zelo malo, od 5 do 10. Del stroškov obratovanja je do letošnjega maja sofinancirala Občina Litija. Velik izpad dohodka, okrog milijon tolarjev, po mnemu direktorja predstavlja okrog tri tisoč neopredeljenih občanov še brez svojega osebnega zdravnika. Občinski svetnik z Dol Mirko Močilar pa je povedal, da ni problem 10 pacientov na Dolah, pač pa pri izbiro zdravnika, delati pa bi moral tudi zobozdravnik. Ta problem bo še točka naslednje seje občinskega sveta.

K. Š.

MALE ELEKTRARNE PROTI POPLAVAM

CERKNICA - Center za uravnotežen razvoj podeželja Vitra s sedežem v Cerknici opozarja občane Notranjske in Dolenjske na previdnost pri urejanju voda. V študiji Trajna raba vode daje napotke o varovanju voda in se še posebej poglablja v posledice opuščanja izbrane водне energije. Zaradi njega mali vodotoki vse pogosteje dobivajo hudourniški pohištvo, približno tretjino stavbno pohištvo, po desetino pa furniran in žagan les. Čeprav se je v prvem pollettu čisti dobiček dejavnosti povečal in izguba zmajšala, se lesarstvo še vedno otepa s hudi težavami. Proizvodnja, na primer, je po dveh letih rahlo rasti letos spet začela upadati.

Lesarje še vedno bremenijo 10-odstotni davek na promet z lesom, ki neposredno zvišuje stroške proizvodnje in zmanjšuje konkurenčnost. Poleg tega morajo v mnogih primerih plačevati 3,5- do 12-odstotne carine za uvoženje repromateriale (npr. kuhinjske nape, lake ipd.), medtem ko njihovi tudi konkurenti uvažajo celotno pohištvo (npr. z vgrajeno napo, polakirano) popolnoma brez carine.

ZA 6 RENAULTOVIH ZMAG 6 % POPUSTA

NOVO MESTO - V novomeškem Revozu so se odločili, da letosnjo 6. zaporedno Renaultovo zmago v razvrstitvi konstruktorjev formul 1 in 5. zmago v razvrstitvi vozovnikov v tem tekmovanju proslavijo tako, da cene vseh Renaultovih avtomobilov znižajo za 6 odst. V pooblaščeni Renaultovi prodajni mreži v Sloveniji, v kateri je kar 49 prodajnih mest, so ob 17. do 30. novembra vse Renaultovi modeli cenejši za 6 odst. Pogoje pa je, da je avto kupcu izročen takoj oziroma najkasneje do 10. decembra letos; izjema je le najnovejši Renaultov model Kangoo, ki ga bodo pri nas začeli prodajati decembra. Za obiskovalce Renaultovih salonov so v času prodajne akcije pripravili tudi nagradno igro.

B. KOŠMERL

KONCESIJO DOMAČIM!

POSAVJE - Še vedno ni znano, kdaj bo stekla gradnja verige HE na Savi in tudi ne, ali bo vlada izbrala med štirimi ponudniki za gradnjo še to leto. Po mnenju podpredsednika vlade Marjana Podobnika bi moral biti nosilec gradnje domača podjetje Savske elektrarne, medtem ko bi tukci sodelovali le kot strateški partnerji. Nekaj denarja za gradnjo naj bi vložili tudi državljani, mali delničarji, saj veljajo elektrarne za dobro in varno naložbo, za katero jamči država. Ravno to naj bi tudi spodbudilo domače banke, da bi pri posojilih za gradnjo ponudile nižje obresti.

TRIJE IMAJO ENEGA
LJUBLJANA - Po podatkih Telekoma je v naši državi zdaj čez 700 tisoč telefonskih priključkov ali bolj nazorno: en priključek pride na približno tri Slovence. V prvih devetih mesecih je nove telefonske priključke dobilo 44.500 naročnikov po Sloveniji, Telekom pa je za razvoj telekomunikacij že porabil 13 milijard tolarjev. Poleg novih priključkov dograjuše se digitalno telefonsko omrežje, izgraje optične povezave, zamenjuje nepriljubljene dvojčke, gradi sodobnejše priključke in uvaja nove storitve.

VPRAŠANJA ZAVODU
LJUBLJANA - Republiški zavod za zaposlovjanje vse naše bralce obvešča, da bo s 1. decembrom letos uvedel posebno telefonsko številko, na kateri bodo občani lahko vsak dan zastavljali vprašanja s področja zavodovih pristojnosti in naloga. Te ne obsegajo samo področje brezposelnosti, ki ga najbolj poznamo, ampak široko področje šolajočih se, od štipendistov, delodajalcev, invalidov in drugo. Kljui bodo brezplačni.

Odgovarja vam
Urad za varstvo potrošnikov

Bialec J. P.: "Ali sem kot lastnik etajnega stanovanja upravičen do odškodnine za malomarno uporabo oddanega stanovanja?"

Odgovor: Najemnik stanovanja odgovarja za škodo, nastalo pri nepravilni oziroma malomarni uporabi stanovanja, ne glede na to, ali je bila sklenjena pisna pogodba o oddaji stanovanja. V takem primeru mora poravnati stroške popravil v stanovanju. Da bi se izognili težavam, je potrebno v pogodbi določiti, da najemnik stanovanja položi določen znesek kot garancijo za popravilo škode, ki bi nastala zaradi malomarne uporabe. Po prenehanju najemne pogodbe ste dolžni varčino vrnila.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Biološko kmetovanje je vprašanje časa

Slovenija ima možnosti za ekološko kmetovanje največ v obsegu do desetine celotne kmetijske proizvodnje - Naloge države in pridelovalcev - Razlagal mag. Miran Naglič

KOČEVJE - Društvo za zdravo prehrano Kočevje je prejšnji ponedeljek v Kočevju pripravilo okroglo mizo na temo "Ekološko kmetijstvo in razvoj zaščitne znamke za naravno izdelane proizvode v Sloveniji in kočevsko-ribniški dolini". Skupna ugotovitev preko 40 udeležencev okroglo mize je bila, da ima Slovenija dobre možnosti za ekološko kmetovanje, da pa se o njem še vse preveč samo govorja, premalo pa naredi.

O razvoju biološkega kmetovanja v svetu, različnih oblikah in problemih z njegovim uveljavljivanjem v Sloveniji je spregovoril mag. Miran Naglič z republike uprave za pospeševanje kmetijstva. Poudaril je, da so v Sloveniji območja, ki so problematična, da pa so tudi območja, kjer je uporaba gnojil omejena in majhna, ter da zato na

sloščeno ne moremo reči, da je Slovenija zasvinjana. "Če tako trdimo, si sami delamo škodo, saj bomo morali nekoč Evropi dokazovati, da je način ekološke pridelave na naših kmetijah veliko boljši kot v tujini," je dejal Naglič.

"Slovenija ima realne možnosti za ekološko kmetovanje v obsegu do 10 odstotkov celotne kmetijske

mag. Miran Naglič

MARTINOVANJE NA TRŠKI GORI - Novomeška LDS je v torek, 11. novembra, za svoje člane, simpatizerje in druge povabljeni pripravila martinovanje v Colnarjevi zidanici na Trški gori. Vesela družba je rada pokušala, kaj je Martin naredil iz letosnjega moštva. K temu tudi Vike Potočnik, kandidatka za ljubljansko županjo (prva z leve), ni bilo treba preveč siliti. Družbo ji je delala Milena Kramar - Žnidar, direktorka Novoteksa Tkanine, predsednik novomeške LDS Adolf Zupan (treji z desne) pa je imel vse pod kontrolo, tudi muzikanta. (Foto: A. B.)

GROZDJE ZA JURJEVO VINO - Znani bizielski vinogradnik Milan Pinterič in sin Simon si ogledujeta grozdje, ki so ga letos pustili za pridelavo posebnega vina. Gre za dve toni žametovke, modre frankinje in laškega rizlinga, ki se bo do jurjevega, to je do 23. aprila prihodnjega leta, sušilo na podstrešju gospodarskega poslopja, zatem pa ga bodo predelali v posebno, Jurjevo vino. Pričakujejo, da jim bo poskus uspel, saj je letos grozde izredno zdravo in tudi zato primerno za sušenje. (Foto: M. Vesel)

kmetijski nasveti

Kako konja odvaditi razvad

Reja konj, predvsem športna, je v ponovnem vzponu. Športni konj pa mora imeti poleg svojih športnih zmogljivosti in konjske lepote tudi lep "značaj", to je kar najmanj konjskih in hlevskih razvad, kakršne so grizenje, žvečenje repa, tolčenje z nogo, tkanje, žvečenje lesa, razmetavanje krme in hlapanje. Kako se te razvade odpravi, povzemamo iz Revije o konjih, ki jo izdaja ČZD Kmečki glas.

Ča začnemo pri koncu, to je pri hlapanju, ko konj z zgornjimi zobmi prime rob jasli, krmilnika ali kakega drugega predmeta, usloči hrbet, vdihava in ob tem spušča posebne glasove, je treba reči, da je to razvado moč odpraviti ali vsaj omiliti na več načinov. Včasih zadošča že premestitev v drug prostor, izhod na pašnik ali pa primerna konjska družba. So primeri, ko konj preneha hlapati že, če dobi v hlev kozo ali ovco, kot da bi se pred njo sramoval svoje razvade.

Hujša nevšečnost je grizenje, pri čemer je treba ločiti igrivo grizljanje odbolečega griznjenja. Za prvo je običajno krivo nagrajevanje z različnimi priboljški z roke. To ponavadi izgine hkrati z odtegnitvijo tovrstnih nagrad. Nevarnejše je grizenje, ki ga je treba čimprej zatreći. Udarjanje po glavi, ki ga v ta namen nekateri slabí rejci prakticirajo, ni priporočljivo, saj povzroči, da postane konj plašen in nezanesljiv. Bolje se obnese kaznovanje z glasom, to je odločno grajanje, ki ga konj dobro razume. V skrajnih primerih je potreben nagobčnik.

Tolčenje z nogo je razvada, ki se je posluži konj, ko ugotovi, da mu je, če je le tolkel dovolj dolgo, zagotovilo dodaten obrok ali priboljšek. Rejčeva trma ga ponavadi ozdravi, saj konj, intelligentna žival kot je, sam ugotovi, da se tolčenje ne izplača. Sorazmerno lahko ga je odvaditi tudi tkanja in sprehanja po boksu oz. odprttem hlevu. Zaleže že zaposlitev ali druženje z drugimi živalmi, podobno kot pri človeku.

Zvečenje repa živali odvadimo tako, da konjske repe namanjemo s primernim odvračalom, na primer čiljevim poprom. Za konje, ki razmetavajo kromo (oves) je priporočljiva uporaba naglavne vreče, žvečenja lesa pa preprečimo z neokusnimi premazi lesa, v skrajnem primeru pa s kovinsko zaščito.

Inž. M. L.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanč

Alarm zaradi žveplanja vina

Naslov je namenoma "paničen". Na Kmetijskem inštitutu Slovenije smo dobili v analizo originalno zapečateno žveplasto raztopino, ki naj bi, po etiketi sodeč, vsebovala 5 - 6-odst. H_2SO_3 . Naša analiza je pokazala samo 1,6 % vsebnosti H_2SO_3 , to pa pomeni, da je v tej raztopini trikrat manj žveplovega dioksida, kot je navedeno. Tisti, ki so s tem pripravili žveplast, potem tak nimajo dovolj zaščitenega vina. Namerno ne navajam imena proizvajalca, ker je zadeva v postopku. Inšpektoři so vzorce že pobrali. Vsi trgovci, ki se ukvarjajo s prodajo žvepla, so o tem primerno obveščeni. S tem člankom želim doseči, da ne bi več uporabljali tega žvepla tisti, ki ga imajo še na zalogi, oziroma da bi vinogradniki pohiteli z analizami vina na prosti SO_2 .

Omenil sem, da je več belih vin oksidiranih. Rdeča vina so delno zaščitena pred oksidacijo s taninskim snovmi, toda samo delno. Toda tudi rdeča vina morajo imeti vedno vsaj 15 mg na liter prostega SO_2 . Letos je veliko vin, ki dišijo po gnilih jajcih. Zanimivo je, kako je to težko opaziti v lastnem vinu. Svetujem pokušajno zjutraj, ko smo spočeti in so naša čutila bolj občutljiva. V teh primerih moramo žrtvovati nekaj sortne aromе in vino zračno pretočiti. Obe napaki je lahko odstraniti, če ne čakamo predolgo. Ponavadi vinogradniki natočijo steklenico za pokušnjo z vrha soda, kjer je že čisto, v dobreri, da bo ocena boljša. Predvsem v sodih, ki so načeti, je vino na gladini že oksidirano. Natakanje vina v steklenico pomeni močno zračenje vina, zato oksidacija hitro napreduje in v enem dnevu tako vino ni več sposobno za promet.

V sodu ali cisterni pa lahko z žveplanjem ustavimo razvoj oksidacije. Koliko žveplati? Predlagam pri vinu, ki se nagiba k

M. LESKOVŠEK-SVETE

MEDALJE NAŠIM ČEBELARJEM

GORNJA RADGONA - Na prvem državnem ocenjevanju medu, ki je bilo v okviru sadjarskega sejma v tem območju kraju, so se dobro odrezali tudi naši čebelarji. Med desetimi podeljenimi zlatimi medaljami sta dve prišli tudi v belokranjske roke, prejela sta jih čebelarstvo Pavlin iz Semiča in Milan Vajda iz Metlike. Čestitamo!

BODO CENE PADLE? Poplava vina

52 milijonov litrov lanskega, 100 letosnjega in 22 milijonov makedonskega vina

LJUBLJANA - Po najnovnejših podatkih slovenskega kmetijskega ministra smo letos pridelali 142.986 ton grozja, od tega v Posavju 40.440 ton. Iz te količine je moč dobiti okroglo sto milijonov litrov vina. Letina je nadpovprečna tudi po količini ne le po kakovosti, zlasti če jo primerjamo s predlagano, ko so slovenski vinogradniki napolnili za 79 milijonov litrov vinski posode.

Letina bi bila še bolj razveseljiva, če je ne bi grena starza zaloga vina, ki dosegla skoraj 52 milijonov litrov, in zahtevalo Makedonijo, ki ponuja 22 milijonov svojega (cenejšega) vina in to povezuje s svojo trgovino s Slovenijo. Obeta se torej poplava vina in močan pritisk na zniževanje cen, ki so zadnja leta resa izdatno narasle in pripomogle, da je vinogradništvo postal najdonosnejša kmetijska panoga.

Vse kaže, da je konjuktura konec, zato namerava ministerstvo povečati denarno pomoč pri izvozu vina, uvesti pomoč pri dolgotrajnem skladisčenju vina, okrepliti promocijo vina, pri obnovi vinogradov pa uvesti najmanjšo površino, za katero je še mogoče dobiti subvencijo. Lani je bilo obnovljenih nad 850 ha vinogradov.

V HVALEŽNOST JESENI - NAJ PRIDELEK 1997

LITIJA - Kot vsako drugo novembrsko nedeljo so letos že sedmič organizatorji: Kmetijska svetovalna skužba Ljubljana, enota Litija, Društvo kmetov Litija in SLS podružnice Litija. Zadružnem domu v Jevnici pripravili predstavitev "V hvaležnost jeseni - naj pridelek 1997". Svoje jesenske pridelke je razstavljalo preko 30 razstavljalcev

iz litijske in sosednjih občin. Ocnevalna komisija je poddelala 12 priznanj, ki jih je podelil minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ciril Smrkolj, ki je pred tem imel razgovor z litijskimi kmeti na temo aktualnih problemov v kmetijstvu. V pestrem programu ob zaključku razstave so sodelovali ljudski kvintet Gangčarji, 14-letni harmonikar Klemen Leben in ansambel Borisa Razpotnika.

K. ŠUŠTERŠIČ

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Črna redkev omili težave

Črna redkev nam je na voljo vses let. Zaradi težje prebavljivosti, še posebno, če jo pripravljamo z oljem, jo uporabljamo predvsem kot dodatek jedem. Zaradi zdravilnih učinkov in že od nekdaj uporabljajo v domaćem zdravilstvu.

Pri bronhialnem kašlu črno redkev olupimo in na drobno naribamo. Pomešamo jo z enako količino medu in prilijemo žlico limoninega soka. Pustimo nekaj ur, nato pa vse skupaj precedimo skozi gazo. Sirup pijuemo večkrat na dan po eno žlico, otrokom pa ga dajemo trikrat na dan po eno čajno žlico.

Pri trdrovratnem zaprtju pripravimo solato iz enake količine redkeve in rdečega korenčka, prelijemo z oljčnim oljem in začinimo s peteršiljem, limoninim sokom in soljo. Solato použijemo s koščkom rženega kruha. Posledica zaprtja so hemoroidi - zlata žila in tudi te ómilimo z redkvijo tako, da jo olupimo, narežemo na kose in kuhamo do mehkega. Nato jo pustimo pokrito, da se ohladi. Osladimo z medom in pijemo po pol decilitra pred vsakim obrokom.

V domaćem zdravilstvu se uporablja redkev tudi pri zdravljenju vnetja sečevoda. Pred glavnimi obroki je treba spiti dve žlički redkvinega sirupa in čim večkrat je sti solato iz naribane redkeve, začinjene z jabolčnim kisom in žličko sesekljane petršilje. Črni redkev omilimo pekoč okus in izboljšamo prebavljivost, če jo pripravimo skupaj s surovim kislim zeljem in kuhami krompirjem. Kislo želje sesekljamo, dodamo na drobno nastrganjo redkev in na rezine narezani topel kuhan krompir. Solati dodamo kislo smetano in dobro premešamo ter takoj použijemo s črnim kruhom. Ponudimo jo lahko tudi k pečenicam in krvavicam. Zelejjava, kot so komare, kislo zelje, črna redkev, fižol in druge vrste, niso težko prebavljive zaradi svojih sestavin, ampak zaradi prevelikih količin olja, ki se jim doda pri pripravi solat. Namesto olja jem za spremembo dodajte jogurt, kislo smetano, skuto z mlekom, likonin sok in podobno.

"Milice" zabava in nasmeje

NOVO MESTO - Predpremiera in premierna predstava filmske komedije *Milice sta v nabito polni veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine minuli petek, 14. novembra, zvečer pokazali, da so avtorji filma dobro zatipku okus publike, saj so prvi obiskovalci film zelo dobro sprejeli in izvajalce, ki so se na koncu predstavili, nagradili z burnim plaskanjem. Kakšna bo nadaljnja pot nove slovenske akcijske komedije oziroma "akcijske veselioigre v kar nekaj delanjih", kot se glasi podnaslov filma, bomo še videli. Vsekakor filmu iz novomeških logov želimo uspešno pot, četudi je njegovo predvajanje zaradi tehnike (beta video), v kateri je bil posnet, omejeno.*

Film je nastal povsem z domaćimi močmi v produkciji studia *Vrtinec*, producent je Festival Novo mesto, glavni pokrovitelj pa podjetje *Tabantum* iz Novega mesta. Zasnovani so ga Sašo Đukić, Franci Kek, Jani Muhič, Petra Škerlj in Rok Jožef, ki v filmu tudi nastopajo v glavnih vlogah, ob njih pa še Jerica Pezdici, Barbi Muhič, Sebastijan Ajdišek, Klemen Vuica, Franc Adam in drugi. Režijo filma je imel v rokah Sašo Đukić, snemanje in montaža pa je opravil Primož Kastelic iz novomeškega studia *Vrtinec*.

Film je prijetno presenečenje in si zaslubi svoje mesto na slovenskem filmskem prizorišču že s tem, da je novomeškim ljubiteljskim filmařem uspelo narediti celovečerni film z zares skromnimi sredstvi, presenetljivo veliko pa so poleg njih pokazali tudi narštiki. Nekateri liki, kot sta dečko Džidžo in policist Janez, so res dobrati in skozi ves film enovito grajeni, pri drugih so opazna karakterna nihanja, kar je posledica okoliščin in načina, v katerih oziroma kako je film nastajal - sproti in improvizirano, med snemanjem samim. Povezovalna zgodba, pripovedana rdeča nit filma, je dokaj ohlapno zastavljena in ne zmora globljih družbenih ali kakih drugih osti, kot ozadje in gorilo komičnega dogajanja je mestoma celo nejasna, a to niti ne moti tako, saj je film zastavljen predvsem kot niz komičnih situacij, gegov, različnih "štostov" in karakternega humorja. Pri tem so bili ustvarjalci filma dokaj uspešni, film ima svoje svetle trenutke, a tudi kakšnega manj posrečenega. Dokaj moteče je, denimo, v dialogih prevladujoče vptje. V glavnem pa gledalcu nuditi to, čemur je v bistvu namenjen - zabavo in sprostitev.

MILAN MARKELJ

Boljkov bestiarij ujet v knjigo

Galerija Božidarja Jakca iz Kostanjevice je izdala obsežen katalog donacije kiparja in slikarja Janeza Boljke - Pomembna obogatitev kulturne ponudbe

KOSTANJEVICA - Tri leta je že, kar so v preurejenih prostorih vzhodnega trakta kostanjeviškega samostana odprli stalno razstavo preko 260 kiparskih in nekaj slikarskih stvaritev doma in na tujem uveljavljenega slovenskega kiparja Janeza Boljke. Umetnik je svoja dela podaril Galeriji Božidarja Jakca in s tem plemenitim dejanjem potrdil ugled in pomen, ki ga ima Kostanjevica kot izjemna kulturna zgradnica na Slovenskem. Donacijo Janeza Boljke so minuli teden postavili piko na i izidom monografsko oblikovanega kataloga *Radost ustvarjanja*. Tako so zdaj Boljkove umetniške stvaritve dostopne javnosti na stalni razstavi in hkrati v knjigi.

Ureditev Boljkove donacije je trajala precej časa. Od pobude v začetku devetdesetih let do uresničitve projekta so najprej štiri leta potekala gradbena dela, s katerimi so preuredili nekdanje samostanske hlevne v primerne razstavne prostore za domovanje Boljkovih umetnin. S tem seveda niso le obogatili že tako dragoceno kostanjeviško likovno umetnostno zgradnico, ampak je dočakal obnovo še en del veličastne kostanjeviške cisterce. Ob odprtju stalne razstave septembra leta 1994 naj bi izšel tudi katalog, vendar se je delo zavleklo, kar pa sami publikaciji ni škodilo, saj so se vsi, ki so ga pripravljali, lahko temeljite poglibili v svoje delo in ga nazadnje zgledno opravili. Jedro kataloga predstavljajo barvne fotografiske predstavitev vseh umetnin donacije, za kar je poskrbel fotograf Janez Puščič. Glavno besedilo je napisal likovni kritik Brane Kovič, ki ga je pri pisaju vodilo predvsem osebno doživljajanje Boljkovih stvaritev. Njihovo množino in izjemno umetniško izrazitost pisek najde v izredni umetnikovi ustvarjalni energiji in v radosti ustvarjanja, ki spreminja-

Kipar Janez Boljka ob kipcu Ivana Cankarja, ki je pogost motiv njegovega kiparstva. (Foto: MiM)

ga fenomena, in dr. Andrej Smrek, ki se je v svojem razmišljaju o pomenu Boljkove donacije kritično dotaknil slovenske kulturne politike. Pesnik Matjaž Kocbek je prispeval drobne pesniške zapise med poglavji. Vse skupaj je v estetsko knjižno obliko spravil znani oblikovalec Miljenko Licul iz ljubljanskega studia Zodiak, natisnila pa Tiskarna Ljubljana.

Na predstavitev kataloga, ki so se je poleg ostalih udeležili njegovi ustvarjalci in nekateri ugledni gostje, med njimi akademik Cyril Zlobec, so govorili: direktor Galerije Božidarja Jakca Bojan Božič, svetovalec Lado Smrek, pisec besedila Brane Kovič in oblikovalec Miljenko Licul. Za zaključek je predstavnik krajevne skupnosti Janez Abram spregovoril še nekaj besed o pripravah na praznovanje 750-letnice Kostanjevice.

M. MARKELJ

PRIJETNA POPESTRITEV ZDRAVILIŠKEGA UTRIPA - Otvoritev razstave krajinskih akvarelov in pastelov ljubljanskega slikarja Kostje Viranta v zdravilišču Dolenjske Toplice prejšnji četrtek, 13. novembra, je bila zelo dobro obiskana, saj je slikar doma iz bližnje Straže, obiskovalce pa so najbrž pritegnili tudi gostje, ki so nastopili v kulturnem programu: pisatelj Vasko Polič je prebral odlomek iz svojega nastajajočega romana, dramski igralec Aleksander Valič je spremno povezel nekaj anekdot iz svojega življenja z recitacijami pesmi, kitarist Dušan Pavlenič iz Novega mesta pa je poskrbel za glasbeni predel. Na sliki (od leve proti desni): slikar Virant, kulturni animator Jani Kramar, pisatelj Polič in igralec Valič. (Foto: M. Markelj)

Pozlačeni jubilej krške godbe

Pihalni orkester Videm iz Krške deluje že štiri desetletja - Zlato priznanje z letosnjega svetovnega tekmovanja na Nizozemskem - V soboto slavnostni koncert

KRŠKO - Pred okroglimi 40 leti je v okvirju sindikata tovarne celuloze Djuro Salaj nastala godba na pihala, v kateri se je zbral 24 godbenikov pod vodstvom Maksa Umeka. Kdo bi tistikrat pomislil, da je pred pihalnim orkestrom, ki je skromno začel, tako sijajna prihodnost! Danes pihalni orkester Videm, kot se zdaj imenuje, šteje preko 70 godbenikov, že 22 let pa ga uspešno vodi prof. Drago Gradišek. In prav jubilejno leto so krški godbeniki žalhtno pozlatili: v Kerkadeju na Nizozemskem so na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrov osvojili zlato priznanje in tako dokazali, da se lahko kosajo z najboljšimi orkestri na svetu.

Zlato svetovno priznanje se pridružuje celi vrsti odličij, ki jih je orkester prejel v minulih desetletjih, ko je bila njegova stalnica številčna in kakovostna rast. Zlasti pri slednjem se orkester ne namerava ustaviti. "V dosednjem razvoju smo z letosnjim zlatim priznanjem dosegli vrh," pravi dirigent prof. Gradišek, "verjamem pa, da bo še kakovostni razvoj orkestra še naprej. Kadra imamo namreč dovolj, saj glasbena šola skrbi, da v godbo prihajajo dobitni mladi glasbeniki. Nekaj pove tudi podatek, da je povprečna starost članov godbe 25 let."

V počastitev jubileja je pihalni orkester Videm ob pomoči zares številnih sponzorjev izdal zgoščeno 40 let pihalnega orkestra Videm, ki so jo slovesno predstavili minulo soboto, 15. novembra.

L. MURN

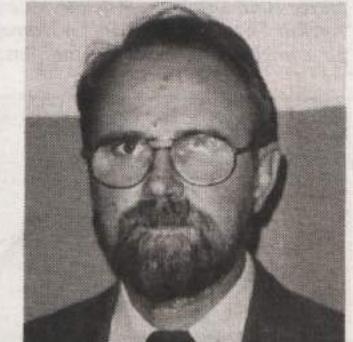
bra. Na nji so posnetki petih skladb, posnetih v živo na nastopih orkestra, med njimi so tudi izvedbe, za katere je orkester prebral najvišja priznanja. V glavnem

Vegelj podelila priznanja glasbenikom, ki v orkestru delujejo že deset in dvajset let, ter izročila

• Zaključek praznovanja 40-letnice delovanja pihalnega orkestra Videm bo v sobotu, 22. novembra, ob 19.30, ko bo v veliki dvorani Kulturnega doma v Krškem slavnostni koncert. Na njem bodo podelili priznanja in Gallusove značke glasbenikom, ki v orkestru igrajo že 30 in 40 let.

darilne plošče podpornikom, ki so pomagali pri izidu jubilejne zgoščenke.

M. MARKELJ

Dirigent prof. Drago Gradišek načrtno vzgaja mladi kader in uspešno gradi orkester že od leta 1975.

gre za skladbe tujih avtorjev, saj je tovrstna slovenska glasbena literatura bolj skromna, izjema je uvertura v opero Ksenija slovenskega skladatelja Viktorja Parme, s katero se je orkester predstavil na Nizozemskem in tako v svet ponesel delček slovenske izvirne glasbene tvornosti.

Na predstavitev plošče sta dirigenti orkestra prof. Gradišek in predsednik društva Aleksander

SEVNICA - Haiku poezijo ustvarja v njeni domovini - v deželi vzhajajočega sonca kar okrog 10 milijonov Japoncev (to so haidžini) in spada med nabolj razširjene in priljubljeno obliko poezije. V Sloveniji si sicer stežka, a vendarle korakoma (spet) pridobiva domovinsko pravico. Nastaja društvo piscev haiku poezije, ki bo izdalo tudi svojo revijo.

Na večeru Haiku tu in med nami, ki jo je v sevnški občinski knjižnici pripravil ZKO Sevnica, sta predstavila haiku poezijo hrvaški akademik prof. dr. Vladimir Devide iz Zagreba in sevnški pesnik Rudi Stopar. Oba sta dobila na Japonskem že nekaj lepih nagrad za svoj haiku. Devide je zelo skromen in prijazen mož; podobni so Japonci, ki znajo opozavati in se veseliti majhnih stvari. Njegovo delo zanimalo tudi cesarjevo družino, ki ji je podaril že dve svoji knjigi, druga je bila haibuni, kar pomeni nekakšno zmes poezije haiku in proze. "V haiku poeziji ne piše pesnik pesmi, ampak pesem piše pesnika!" pravi Devide. Stopar pa je na večeru, ki ga je poprestil s spremljavo na kitari prof. Dražen Radaković s krške glasbene šole, dejal: "Haiku je bogastvo skromnosti!"

P. PERC

Darila iz dedičine

Razstava poslovnih in protokolarnih daril

NOVO MESTO - Avli hotela Krka je od prejšnjega četrtega, 13. novembra, do konca meseca na ogled razstava izdelkov, ki sta jih oblikovali Jelka Kupec in Jožica Škop na osnovi mojstrovin iz etnološke zakladnice Dolenjske in Bele krajine in so primerni za protokolarna, poslovna in osebna darila. Sveče iz naravnega voska, vezenine na domačem platnu, čipke, steklenice vina iz kartuzije Pleterje, lončenje petelin in druge okrasne posode ter še kopica različnih drobnih predmetov so lčno oblikovani, posebna skrb pa je dana embalaži. Nedvomno je posebnost teh daril, da predstavljajo našo kulturno in naravno dedičino, zato so še toliko bolj primerna za poslovna in protokolarna darila dolenjskih in belokranjskih ustanov in podjetij, ki tako partnerjem ne pokažejo le primerne pozornosti, ampak tudi, od kod so, hkrati ko so taka darila zanesljivo zanimivejša od množice običajnih daril. Trženje teh daril opravlja podjetje Ambient iz Novega mesta.

Na ovoriti razstave so v kulturnem programu nastopili Vino-gradniški orkester iz Šentjerne, otroci iz Kresa in recitatorka Jerica Pezdič, strokovno mnenje pa podala Ivica Križ, etnologinja iz Dolenjskega muzeja, niti dogajanja pa je povezoval Rudi Škop.

MiM

Slikar Alojz Konec s kustodijo Jožico Vrtačnik Lorber na otvoritvi svoje razstave. (Foto: MiM)

Slikar Alojz Konec s kustodijo Jožico Vrtačnik Lorber na otvoritvi svoje razstave. (Foto: MiM)

NOVOMEŠKA GODBA VABI

NOVO MESTO - Mestna godba Novo mesto bo prihodnje leto praznovala častitljiv jubilej, 150-letnico. Za to priložnost se želi okrepiti z novimi člani, zato vabi k sodelovanju vse, ki igrajo kakšen pihalni ali trobljini instrument. Pridružite se jim lahko vsak ponedeljek in četrtek ob 20. uri v Domu kulture.

MiM

OBNAVLJANJE ŽUŽEMBERŠKEGA GRADU - Še zadnje lete jesenske dneve so s pridom izkoristili delavci ljubljanskega SGI pri obnovitvenih delih na mogočnem žužemberškem gradu, ki se mu končno le obetajo boljši časi. Ob izdatni podpori Ministrstva za kulturo in manjšim prispevkom Mestne občine Novo mesto sta skela naprej očiščevalna dela, nato pa statična sanacija in delna prezentacija najstarejšega dela gradu. Pri delu pozidanjanju uporabljajo material iz grajskih ruševin, ki so ga pričiščenju načrto shranjevali. (Foto: M. Markelj)

Različni v smrti

Tako ne more biti sprave

Rad bi javnosti povedal nekaj misli o današnjem pisaju zgodovine, ki se mi zdijo precej nepošteno. To velja tudi za spomenike, ki pričajo o preteklih časih, a so deležni kaj različne pozornosti in usode. Že nad 70 let se spominjam spomenika padlim v prvi svetovni vojni, ki stoji v Prečni med župnijsko cerkvijo in staro osnovno šolo. Na njem je med več kot sto imen padlih zapisano tudi ime mojega očeta Franca Potočarja iz Velike Bučne vasi. Vsako leto ga nekajkrat obiščem, prizgom svečo ali položim skromen šopek, vedno znova pa ugotavljam, da je grdo zamaren in zaraščen. Sprašujem se: kje je krajevna skupnost, kje so farani prečenske župnije, in končno, kje je župnik, da ne poskrbi za svoje padle prednike? Po drugi strani pa opažam tolikšno skrb za nekega argentinskega generala iz prejšnjega stoletja, ki naj bi mu v Ljubljani postavili spomenik.

Na splošno opažam tudi veliko razliko med spomeniki samimi, kot da ljudje niti po smrti nismo enaki. Zdaj gremo v drugo skrajnost. Na pokopališču v Dobrem polju (Vidmu), na primer, je za obzidjem več kot skromno parizansko grobišče, pred cerkvijo

Predvsem pa me bolijo laži, ki jih širijo o NOB. Naj povem svojo izkušnjo: leta 1942 sem bil med ustavnostih Gubčeve brigade. Več kot 90 odstotkov vseh borcev je bilo krčanske vere, zdaj pa predstavniki RKC zavajajo mladino, da smo bili parizanji brezverci in da so domobranci zato izdali narod in vzeloroje od okupatorja, ker smo jim hoteli iztrgati iz srca ver. To je v nebo vpijoča laž.

vijo pa se na široko bohotijo blešeča marmornata obeležja v spomin na padle domobrance. Seveda nimam nič proti spominu našem, mislim pa, da ob takem razlikovanju in zapostavljanju padlih borcev NOB ne more biti poštene sprave.

**JOZE POTOČAR
Stara Cerkev**

DeSUS bo izdal "sivo knjigo"

Z zpora DeSUS vseh treh belokranjskih občin

ČRNOMELJ - Na zboru upokojencev minulo soboto, ki so ga sklical občinski odbori DeSUS treh belokranjskih občin, je bila predstavljena "bela knjiga" o pokojninski reformi. Podpredsednik DeSUS Janez Železnik je predstavil vzroke, zaradi katerih se reforme lotevalom tudi pri nas, ter kakšne so predvidene rešitve.

Poleg drugih je bistvena novost uvajanje treh stebrov zavarovanja: dokladnega in naložbenega, ki bosta obvezna, ter prostovoljnega. Ker se DeSUS v celoti ne strinja s predlaganimi spremembami, pripravlja svoja izhodišča, ki jih bo kmalu izdal v "sivi knjigi". Predvsem ne smemo prenašati našo državo tujih pokojninskih modelov, odločno pa moramo biti proti trditvam, da nas upokojence nekdo vzdržuje, saj smo svoje prispevke plačali. Za slabe razmerne niso kriti upokojenci, ampak država, ki slabu skrbti za razvoj gospodarstva. Prav tako je znana zahteva DeSUS, da je potreben pokojninski sklad očistiti vseh socialnih dajatev, ker sodijo v državnini proračun. Razprava o pokojninski reformi bo trajala leto dni, zato so se prisotni dogovorili, da se ponovno sestanejo v začetku prihodnjega leta, ko bodo znani izračuni. Razprav naj bi se udežili tudi zaposleni, saj bo pokojninska reforma najbolj prizadela prav nje.

O delu državnega zbora in poslanske skupine DeSUS ter razmerah v zdravstvu je govoril poslanec Franc Žnidarski. Dosej je uspelo, da se bo regres za rekreacijo v prihodnjem letu povečal za 12 odst., čeprav so ga nekateri hoteli celo ukiniti. Poslanci DeSUS se bodo zavzemali tudi, da bo zakon o zdravstvu napisan v korist upokojencem.

J. D.

Kako sem, naivka, ostala brez delnic

Resnična zgodba iz Kočevja, ki kaže, kako umazane igrice in golufije se igrajo s preveč zaupljivimi ljudmi - V trenutku okradena za 94.000 tolarjev

Leta 1995 sem vložila svoj certifikat v investicijsko družbo Aktiva Avant. Konec leta 1996 pa sem dobila potrdilo o lastništvu navadnih delnic Aktive Avant III, d.d. Teh stvari okoli certifikatov nikoli nisem jemala resno niti se nisem zanimala, kako se z njimi posluje, vedno sem si mislila; če bo kaj iz tega bo, če ne, pa tudi prav. Dokler se mi ni pripetilo naslednje:

V četrtek, 6. novembra, sta me na domu obiskali dve zelo prijazni mladi dekleti in se predstavili kot agentki družbe Aktiva PDZU, d.o.o. Prišle naj bi mi izplačati, kot je dejala ena od deklet, "denar iz skladu Aktive Avant III". Potrebovale bomo vašo osebno izkaznico, davčno številko in potrdilo o lastništvu delnic. Izplačali vam

MARTINOV VEČER V LITIJSKI KNJIŽNICI

LITIJA - Litijska matična knjižnica dr. Slavko Grum je tudi letos priredila srečanje pesnikov in pisateljev, ki sta se ga 11. novembra od povabljenih udeležili le dva: Janez Švancar iz Maribora in Minka Krvinac iz Brezij pri Dobovi. Oba gosti sta na vprašanju Jože Ocepak, vodje knjižnice, odgovarjala z veliko mero humorja. Krvinova, ki je objavljala v Kmečkem glasu, je brala svojo povest o hujšanju, Janez Švancar pa je upokojenec in vsako leto izda eno knjigo. Tokrat je pripravoval smea zgodbe o svojem vnučku. Prireditve je popestril še mešani pevski zbor litijskih upokojencev pod vodstvom Lojze Koritnik.

K. Š.

Upokojenci so sprejeli program dela za leto 1998

Na volitvah naj bi podprli dosedanjega predsednika Mila Kučana

Območna zveza društev upokojencev Mestne občine Novo mesto je organizirala posvetovanje predsednikov društev upokojencev Dolenske in Bele krajine, na katerih so obravnavali aktualno problematiko upokojencev. Posvetovanja so se udeležili tudi župan Občine Trebnje Alojz Metelko, poslane državnega zobra dr. Franc Žnidarsič, direktorica ZZSS - Območne enote Novo mesto Suzana Jarc ter predstavnici Zveze društev upokojencev Slovenije in DeSUS-a. Udeleženci so uskladili skupni program za leto 1998 s poudarkom na športnem tekmovanju. Dogovorili so se za srečanje upokojencev Dolenske in Bele krajine, ki bo 1. avgusta 1998 v Dolenskih Toplicah, kakor tudi za zborovanje upokojencev Slovenije v juniju 1998 v Celju.

Dr. Žnidarsič je zelo temeljito razložil projekt Zakona reforme o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Suzana Jarc je podala informacijo o spremembah zdravstvenega zavarovanja in obrazložila pomen nove zdravstvene izkaznice. Pogovor je bil tudi o predsedniških volitvah, ki so pred nam. Sklenili so, da bodo pripomoreli upokojencem, naj na volitvah volijo dosedanjega predsednika Milana Kučana, ki se je v praksi uveljavil in pokazal svoje sposobnosti, posebno pozornost pa je posvetil podpori upokojenskih pravic.

I. S.

PRVI PRISPEVKI ZA OBDARITEV OTROK

NOVO MESTO - V času od 5. novembra do 18. novembra so na žiro račun Občinske zveze prijateljev mladine Novo mesto št. 52100-678-80209 za Veseli december prispevali: Infotehna, d.o.o., 10.000 tolarjev; Dom starejših občanov Novo mesto 50.000; Avtohiša Dana 10.000; OŠ Center 30.000; Tour agencija Globtour Novo mesto 20.000; Minitour, d.o.o., 10.000; Kovinoplast Laharnar 30.000; Srednja ekonomika šola 5.000; Steklarstvo Šiško 5.000; Janez Ravbar, s.p., 10.000; Jože Saje, s.p., 10.000; Gozdno gospodarstvo Novo mesto 50.000; OŠ Brusnice 20.000; Avtogram Jože Novak, s.p., 30.000; Eventus, d.o.o., 10.000; Ivan Slapničar, Cegelnica 10, Novo mesto, 5.000; Akrona, d.o.o., Ljubljana, 10.000; Zavod RS za šolstvo, Območna enota Novo mesto, 10.000. Doslej je zbranih 325.000 tolarjev.

FILIPČIĆ RAZSTAVLJA V ZAGREBU

ZAGREB - V zagrebški galeriji Forum so v torki, 18. novembra, zvezcer odprli razstavo del akademškega slikarja Dušana Filipčiča iz Brezic. Avtorja in njegovo delo je predstavil Bojan Božič, direktor Galerije Božidar Jakac iz Kostanjevice, ki je tudi pokrovitelj razstave.

zjutraj pokličem v družbo Aktiva PDZU, d.o.o., in povem kaj se mi je zgodilo. Tisti večer sem se tolažila s tem, da mi je ta družba lani konec leta poslaša potrdilo o lastništvu in mi bodo mogoče tudi ta konec leta po štiri poslati novo potrdilo skupaj s potrdilom o prejemu "njihovega" denarja in še kakim obvestilcem. Istočasno sem se zmerjal z neumno naivko.

V petek zjutraj sem poklicala Aktivo PDZU, d.o.o., in povedala, kaj se mi je zgodilo prejšnji večer. Njihov odgovor je bil: "Mi nismo izplačevali nobenega denarja!" Kar zameglio se mi je pred očmi. Vprašala sem jih, če mogoče vedo, kaj se mi je potem takem zgodilo. Povedali so mi: agentki iz neznane družbe sta kupili moje delnice za 12 % nominalne vrednosti delnic!

Nominalna vrednost mojega certifikata je bila 94.000 tolarjev. Dekleti pa sta ga kupili za 11.280 tolarjev! Torej sem podpisala predajo lastništvu svojih delnic za ubogih 11 jurjev! Sprašujem pa se: kako sta dobili moj naslov, če nista pri Aktivi, kot trdijo pri njih? Ali niso ti podatki zaupni? Ali ima vsak državljan dostop do mojih podatkov? Ali je kakšna možnost, da bi delnice dobila nazaj? Verjetno ne, saj je na papirjih moj podpis.

Ostala sem brez nečesa, kar mi je dala dobra država. Ni bilo veliko, zato bo to zame samo nova izkušnja. Vam, ki imate na certifikatu večjo "cifro", pa naj velja kot opozorilo!

A. Č.
Kočevje

GLEDALIŠKI IN GLASBENI ABONMA

BREŽICE - ZKD Brežice je za letošnjo sezono pripravila dva abonmata. Za ljubitelje gledališča je na voljo gledališki abonma, v katerem si bodo lahko ogledali pet predstav: Cooneyjevo komedijo Denar z neba, Kmečovo monodramo Polnočno kričanje, Kobalovo komedijo Afrika ali na svoji zemlji, Chinnovo komedijo Takšni in drugačni in Shaffrovo Črno komedijo. V abonmaju komorne glasbe bodo 4 koncerti, in sicer koncert Godalnega kvareta Slovenske filharmonije, pihalnega kvinteta Slowind, komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije ter večer aranj v samospovedi Marjetko Podgoršek-Horžen. Gledališke predstave bodo enkrat mesečno ob torkih v Prosvetnem domu, koncerti pa v Malem auditoriju, razen večera arrij, ki bo v cerkvi sv. Roka.

JANEZ KOLENC

JESEN NA STREHI - Kostanjevica na Krki ponasi s celo vrsto naravnih in kulturnih znamenitosti. Ogleda vredna je tudi breza na eni od propadajočih hiš na otoku. Vsaj preusmeri pogled. (Foto: T. G.)

SEMINAR ZA MENTORJE KROŽKOV RK - Minuli ponedeljek so se v Kulturnem centru Janeza Trdine zbrali mentorji Krožkovega kriza iz osnovnih in srednjih šol iz novomeške občine ter iz osnovne šole Šentjernej in Škocjan na seminarju o prostovoljnem delu, ki ga je organizirala Območna organizacija Krožkovega kriza. Namen seminarja je bil usposobliti mentorje za prostovoljno delo. Predavateljica mag. Vesna Leskovec iz Centra za razvoj mladih iz Ljubljane je 28 udeležencem seminarja dala predvsem teoretična znanja s tega področja. (Foto: J. Dornič)

SREČANJE STAROSTNIKOV - Kraj evropska organizacija Krožkovega kriza Regrca vas je v soboto v domu pri sv. Roku pripravila srečanje starostnikov in invalidov iz te krajevne skupnosti. V tej KS je 37 ljudi, starejših od 70 let, in invalidov, prijetnega srečanja pa se je udeležilo 23 krajanov. Prizadevne in požrtvovalne članice RK so za udeležence srečanja pripravile pogostitev in obdaritev, za kar so jim bili izkreno hvaležni. (Foto: A. B.)

LIČNA ČAKALNICA - Na avtobusnem postajališču na Dol. Težki Vodi so v nedeljo popoldne predali namenu čakalnico. Iz te vasi, tretje po velikosti v KS Stopiče, se vsak dan v službo in solo z avtobusom vozi precej ljudi. Poslej bodo na avtobus lahko počakali v lični čakalnici, za katero imata veliko zaslug Ivan Prus in njegov oče, prav tako Ivan, ki je, čeprav ne živi v tem kraju, skoraj sam naredil to leseno čakalnico in za pogostitev obdaritev.

Pred dnevi je začel Humanitarni zavod Vid iz Kranja (ta je v zadnjih šestih mesecih zbral in podaril preko 14 milijonov tolarjev) s tritedensko akcijo zbiranja tako metarialnih kot dearnih sredstev za obdaritev otrok v rejniških družinah. Vid bo zbral srestva v pripravljenih darilah, ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bo poskrbelo za podatke o regionalnih in starostnih strukturah otrok ter nudilo strokovno podporo, centri za socialno delo po vsej Sloveniji pa bodo poskrbeli, da bodo zbrane darila pravčasno, do 20. decembra, prispela na prave naslove.

Po besedah Vlaste Rozman, svetovalke ministra za delo,

• Akcija zbiranja prispevkov in daril bo trajala do 5. decembra. Prispevke (ki se stejejo kot davčna olajšava) lahko nakažejo na žiro račun Zavoda Vid številka 51500-603-33738, sklicevanje na številko 00 9798, namen nakazila "prispev za novoletno darila otrokom". Za dodatne informacije pokličite med 8. in 16. uro na telefon 064 350 480.

družino in socialne zadeve, v Sloveniji živi v rejnsku okoli 1.600 otrok, in sicer v 800 rejniških družinah. Tem otrokom krije osnovne življenske stroške, največkrat pa prav otroci, ki so ostali brez staršev ali pa so živeli v takšni primarni družini, kjer so bile razmere otroku školjive, praznike pričakujejo z žalostjo. Z žalostjo

Obdarimo otroke brez staršev!

Vlasta Rozman: "Na rejnsku moramo gledati in o njem razmišljati kot o eni izmed možnosti, ki jo imamo."

zato, ker v bližajočem božičnem in novoletnem času še bolj začutijo osamljenost, stisko in prikrjanost. Kaj je bolj žalostno od tega, da že v prvih letih življenga okusijo zavrnjenost, bolezen, nasilje ali smrт najbližnjih? In da se tak otrok razvije v človeka, ki verjame v življeno, pravčnost in ljubezen, je potreben veliko ljubezen, potrebljenja in pozornosti. Del njenih želja bo morda uresničen prav z darilcem. Če do zbrane denarja več, bo ta namenjen nadarjenim otrokom v rejnsku za razvijanje dodatnih aktivnosti.

T. G.

FRANKFURTSKI KNJIŽNI SEJEM

Knjiga je pristno sporazumevanje, internet ni

Frankfurtski knjigotrški sejem je star 49 let. Kdor je pričakoval, da bo papirnato knjigo spodrinala elektronska, se je zmotil. Klasična knjiga je v sedlu trdneje kot kdajkoli prej, elektronski pa so se v primerjavi z lanskim sejmom tla malce zamajajo pod nogami. Splošni vitis obiskovalca največjega knjižnega sejma na svetu je lahko naslednji: dokler se za knjigo zanima toliko ljudi, ta planet, ki ga poganjata profit in v njegovem vozvraženem zahteva po nenehnu gospodarski rasti, še ni povsem izgubljen.

Frankfurtski knjižni sejem se mora predstaviti s številkami. Letos je razstavljal rekordno število založb, 9587 iz 107 držav, kar je 351 razstavljalci ali 3,7 odstotkov več kot lani. 6840 založb je imelo svoje stojnice, 2747 pa jih je sodelovalo na skupnih. Največ jih je bilo iz Nemčije (2534), Velike Britanije (905) in ZDA (800). Predstavili so 306 476 naslovov, od tega 7988 novih.

Tudi elektronskim medijem še vedno dobro kaže: letos je razstavljalno 5 odstotkov več držav kot lani. Vsega skupaj je bilo 1620 razstavljalcev iz 59 držav. Vendar je direktor Sejma Peter Weidhase dejal, da je razvoj elektronskega založništva nekoliko manjši kot prejšnjih leta. Še posebej v zadnjih 12 mesecih se trgi razvijajo spodbudno. V četrti dvorani, kjer so razstavljalni elektronske medije, je bilo letos 80 razstavljalcev manj kot lani. "Klub temu nikakor ne smemo misljiti, da se elektronski knjigi piše črno - ta medij je postal tako normalen del založništva, da mnoge založbe hkrati ponujajo klasične in elektronske izdaje svojih del," opozarja Weidhase. Vendar je razlika med leposlovjem in priročni literaturo: Elektronski slovarji so npr. za prevajalce veliko priročnejši kot papirnatih, pa tudi zahtevnejše strokovno branje, kakor so npr. učbeniki kirurgije, navadno spremljajo še zgoščenke z živim prikazom delovanja, recimo kirurške posege. Z literaturo je drugače: elektronske izdaje so lahko zapestljivo priročne za jezikovno analizo, da pa bi kdo Don Kihota ali Vojno in mi bral na računalniškem zaslonu, no, ta je pač malo prehuda.

Letos se je močno povečalo število srednjih in vzhodnoveropskih

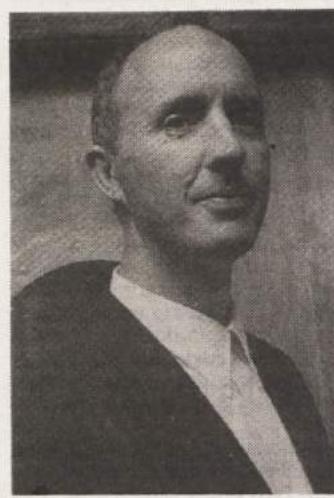
razstavljalcev. Bilo jih je 685, 168 več kot lani. V deveti dvorani smo se v družbi nekdajnih jugoslovenskih republik in novih držav nekdajne Sovjetske zveze razkazovali tudi Slovenci. Zanimiva, ovita v klobučino in cigaretarni dim Niko Grafenauerja, je bila stojnica Nove revije. Tudi sicer se je na knjižnem sejmu v legendarnem "urejeni" Nemčiji vsevprek kadilo celo na stojnicah najuglednejših založb. Ko začne razsati poslovna mrzlica in gre za profit, se zrahljajo vsa pravila.

V naši bližini sosečini so razstavljalji tudi Japonci in Kitajci. V prestižni in predvsem anglosaški osmi dvorani niso pristali zaradi svojih jezikov, pa čeprav vse pomembne knjige oboji tako rekoč hkrati izdajajo tudi v angleščini. Največ prostora in največ blišča med nekdanjimi jugoslovenskimi republikami si je privoščila Hrvatska. Spravljivo ali pač izzivalno so pribitelji razporedili stojnice Jugoslavije, Kosova in Albanije. Kosovo se je držalo Jugoslavije, albanske in srbske knjige pa so si gledale iz oči v oči, na vzpostavljenih stojnicah. V deveti dvorani je bilo veliko več zraka in prostora za gibanje kot druge. Angleščina je na pohodu in vse je drlo v osmo dvorano, kjer so razstavljalni Britanci, Američani, Avstralci, Kanadanci, Novozelandci, Južni Afričani in izbrane nemške zahodnoveropske manj kot lani. "Klub temu nikakor ne smemo misljiti, da se elektronski knjigi piše črno - ta medij je postal tako normalen del založništva, da mnoge založbe hkrati ponujajo klasične in elektronske izdaje svojih del," opozarja Weidhase. Vendar je razlika med leposlovjem in priročni literaturo: Elektronski slovarji so npr. za prevajalce veliko priročnejši kot papirnatih, pa tudi zahtevnejše strokovno branje, kakor so npr. učbeniki kirurgije, navadno spremljajo še zgoščenke z živim prikazom delovanja, recimo kirurške posege. Z literaturo je drugače: elektronske izdaje so lahko zapestljivo priročne za jezikovno analizo, da pa bi kdo Don Kihota ali Vojno in mi bral na računalniškem zaslonu, no, ta je pač malo prehuda.

Letos je močno povečalo število srednjih in vzhodnoveropskih

odkritja: nemški bralci hočejo zgodbe z začetkom, jedrom in koncem, še najbolje z nekaj spolnosti in enim ali dvema umoroma med platnicama. Posledica tega spoznanja je kopica mladih radikalnih avtorjev, ki kažejo osle povojni nemški tradiciji nove introspekcije in poskušajo pisati pripovedne romane. Zaenkrat je tako, da v nemščino iz angleščine prevedejo desetkrat toliko knjig kot iz nemščine v angleščino.

Nemški založniki tako zaupajo najnovijeji pogruntavščini v zvezi z okusom svojega bralstva, da so celo

Patric Mawson iz Frankfurta odšel bogatejši za 3 milijone funtov.

izdali revijo Nove knjige v nemščini, s katero naj bi tuje založnike prepričali, da je nemška literatura spet berljiva.

Roman, ki izpoljuje te pionirske kriterije, je Abstieg vom Zauberberg, Sestop s čarobne gore nekega Jensa Waltherja. Zgodba opisuje srečo opoteč romanopiske Anne Becker, ki skozi postelje hierarhov vodilne nemške založniške hiše svoj literarni prvenec potisca navzgor in ga pririne do državne književne nagrade. To je skrajno verodostojen opis spletka, ki pripeljejo neko knjigo na vrh liste uspešnic in na televizijski klepet. Je tudi prikaz neokusnih zvez med avtorji, založniki, knjigotržci ter kritiki. "Odkritja" so

škandalizirala Frankfurt, in gotovo ne najmanj zato, ker so osebe v zgodi prozorno prepoznave liki nemške književne elite. Pikanost se je še stopnjevala ob odkritju, da je Jens Walther pseudonim. Očitno gre za nekoga "odznotraj", katerega namen je bil razburkat književno Nemčijo. S prsti so začeli kazati na Patricka Süskinda, avtorja uspešne Perfume, in na uglednega pesnika Hansa Magnusa Enzensbergerja. Skrivnostni mož je ponudil ključ do uganke. "Avtorjevo mnenje o založniški industriji današnjega časa je popolnomu razvidno iz romana," je sporočil skozi usta svojega založnika. "Zaničujem jo in nočem z njo imeti nič."

V jesenskem Frankfurtu je postal vročé tudi zaradi ravnanja z najtrdnejšo in najbolj častitljivo nemško literarno institucijo, J. W. Goethejem. Avtor Karl Hugo Pruys zatrjuje, da Goetheja "ni vlačil po blatu", ko je v knjigi Nežno ljubovanje razkril, da je bil pesnik homoseksualec. Njegova teza, da je bil avtor Trpljenja mladega Wertherja dejaven, čeprav ne razvpih homerotik, je v Nemčiji, kjer Goethe velja za nedvoumoga junaka, sprožil val ogorčenja. Weimarska klasična fundacija, ki naj bi knjigo prodajala v svojih 23 muzejih, jo je zadnji trenutek zavrnila kot neprimerno. Goethe naj bi bil sicer znan ljubljenec dam. "To," pravi Pruys, "je čista izmišljotina. Hočem, da ga ljudje spoznajo takega, kot je bil v resnicih - rahločuten, malce ženstven in prava antiteza možatosti."

Prišel revež, odšel bogataš

Založniki, ki so pričakovali smrt knjige, a so se grdo zmotili, zdaj trepečejo, ker ni več piscev uspešnic. "Vrhunskih avtorjev ni več," je tožil nek zastopnik. "Edino, kar se v zvezi s knjižnim sejom izboljuje, je vino."

Ni bilo čisto tako. V osmi dvorani je bilo še kako vročično, ko so se založniki pulili za pravice do objave romana neznanega britanskega pisatelja Roberta Mawsona. Predstavnik založbe Transworld, Patrick Janson-Smith, je že navsegodaj taboril pred pisarno Mawsonovega

zastopnika, da bi mu prvi lahko ponudil od kup dela The Lazarus Child. Knjigo sem prebral na mah in sem bil pred pisarno ob osmiljnjem. Ko je prišel Mawson, mu je založba Hodder že ponudila 50 tisoč funtov, zato sem se odzval s ponudbo 250 000 funtov. Na dražbi so ceno zvišali na 300 000 funtov, jaz pa sem stvar zapečatil s 450 000 funti."

Lazarjev otrok je sentimentalna zgoda o prizadevanjih nekega zakonskega para, da bi rešila svojo ponesrečeno hčer. Knjigo so prodali po vsej Evropi in kaže, da jo bo pograbil tudi Hollywood. Mawson, ki je pred tem prodal le 2600 izvodov ene same knjige, se je iz Frankfurta vrnil na Otok bogatejši za tri milijone funtov.

Sejem, ki je v prvi vrsti knjigotrški, se ni mogelogniti neokusnosti. Kič gre še vedno v slast dokajnemu številu ljudi. Najahuje je z Disneyjevskim. Kljub temu da kulturno osveščena Evropa že glasno nasprotuje Disneyjevemu pustošenju po njeni literari in z godovinski dedičini, je pohepl lastnikov pravic klasičnih književnih umetnin premočan, da bi jih brzelj v mejh dobre obiske. Zadnja tovrstna Disneyjeva sprevrženost je risanka Heraklej, ki jo spremlja vrsta cukrenih slikanic. A sejem je tako velik, da greste lahko mimo takih stojnic, ne da bi trenili z očesom.

Med knjigami je varno

Frankfurtski knjižni sejem je koncentrat svetovnega znanja. Strokovne literature je toliko, da mora človek nanj priti z načrtom. Utopicno je misljiti, da bi si v treh ali celo samo enem dnevu lahko temeljito ogledali samo desetkilo odstotka knjig. Zato morajo tisti, ki so bili v Frankfurtu, obiskati tudi Frankfurt po Frankfurtu, drobec matičnega sejma, ki je te dni v Ljubljani. Ta malo, a za slovenske razmere venarde velika razstava knjig ima pred Frankfurtom pomembno prednost: knjige so na stojnicah v Cankarjevem domu razstavljene po tematiki, medtem ko so v Frankfurtu, ki je predvsem knjigotrški sejem in je za javnost vedno odprt samo dva dni ob koncu tedna, razstavljene po založniških hišah.

Kdor je bil v petek, 17. oktobra, na frankfurtskem sejmišču, je lahko videl, kako se je med obiskovalci brez vidnih predhodnih priprav in napovedi prav po domače sprehol nemški kancler Helmut Kohl. Med knjigami je človek varen.

JANEZ PENCA

Prišče misli

Kdor se z zaslugami postavlja, zaslужenega nič ne ustvari. Kdor se hoče čez vse dvigniti, izgubi prednost.

LAO ZI

Resnični starci se nikoli sami ne imenujejo starec.

IVAN S. TURGENJEV

Glavna lastnost povprečnosti je zahrnjen intriganstvo kot izraz sistemskoga manjvrednostnega kompleksa.

BOŠTJAN M. ZUPANČIČ

MODNI KOTIČEK Slog nasprotij

Stile letosnjega sezone bi lahko najbolje označili z reklam: nasprotija se privlačijo. Strogi krojeni hlačni kostimi, običajno iz palete sive barve, se spogledujejo z zapeljivimi romantičnimi oblekami živih barv iz prefinjenih itanjan. Z romantičnim navdihom so modni oblikovalci z linijami poudarili očarljivost ženskega telesa in temu postavili nasprotje z ohlapnimi, celo prevelikimi oblačili. Usnjene se je vrnile z jasno definiranimi kroji, ki privlačijo mehke in udobne pletenine, le-te pa dajejo videz "zdelanosti". So zelo ozke in kratke, kakor da bi bile premajhne ali skrčene od pranja, ali pa prevelike in razvlčene. Pri usnju je največ črne in rjave barve, sledijo jima kovinsko svetlečne in živobarve. Vrača se tudi krzno, včasih naravno, drugič umetno, kot osnova ali okras.

Poleg zanesljive sivine, ki je namenjena predvsem zaposlenim oziroma poslovni ženskam, novo sezono zaznamujejo dečki odtenki jagodičja, ki se prelivajo do malinovo rdeči v bogate barve granatnega jabolka do temnih odtenkov skoraj zrelih robidnic. Očarane nas bodo žareče barve žafrana in drugih azijskih začimb, tem pa se pridružujejo barve iz zelenih palete, kot so barva zrelega sadja, olivno in vojaško zeleno.

Tu so še svetli odtenki rjave barve, barve kamelje dlake, karamele in medu. In ne pozabimo na temno modro barvo, ki se preliva od safirne do žravnih violičnih odtenkov. Pri materialih je najbolj opazna vrnitev žameta. Za dnevna in športna oblačila je primeren rebrasti, za večernia pa svilen ali svetleča različica. Nosili bomo veliko tweeda, ki ga bodo zvezči zamenjale čipke in brokat.

JERCA LEGAN

In Tdinovih napiskov

■ Njive iz hoste narejajo - Svoj del Žabjeka so si v Jablanu razdelili. Hosta raste le kakih 9 let in daje že listje in drva, tudi njive narejajo. Brez gnoja rodi krumpir izvrstno, na teh njivah je gnul manj ko na drugih.

■ Kako je zlubi - Mirna peč. Žene se le hlapci in dekle. Župnik hud. Krščanski nauk ta pop ima in nima, kakor mu se zlubi.

■ Potres dober za letino - S. Pavla dan je po noči zjutraj grmelo in bliskalo se - tudi potres je bil tisti čas, kar so tolmačili si ljudje za povoljno znamenje dobre letine. Za čudo često šla je letos solika in včasi nastala je tudi huda burja, puleča iz kozovcev tu in tam cele gruce snopja ali opeke.

■ Mrzli Štatemberg - Za posebno mrzel kraj slovi tod dolina štatenberža. Veli se, "če je le kje zima, je v Štatembergu."

■ Ne Lahi ne Hrovate! - Svatje v Šempetu: "Živio (!) Slovenci, mi tu smo vsi Slovenci, nismo ne Lahi, ne Hrovate, ne kaj drugega, smo sami čisti Slovenci, živio Slovenci!"

■ Gnosno grda babura - Dolgovih ima tudi doma poleg žene prijateljico - grozovito grnusno grdo baburo (gospokso) ki se briga za njego zdravlje, posle in želje z divjo pohotnostjo, samo da bi se prikupila mrcina.

■ Lepše žvižgajo kot dečki - Mlade dekllice čujem tod pogostoma žvižgati, nektere se ponosajo da znajo to lepše od dečkov.

MOJSTRICA? - Šahistica Darja Kapš

Pred partizanskim praznikom na Suhorju

V soboto bodo na Suhorju počastili skupno zmago slovenskih in hrvaških partizanov

Pred slobodnim spominskim srečanjem ob 55. obletnici zmage slovenskih in hrvaških partizanov konec novembra 1942 na Suhorju je Lojze Hren, predsednik Skupnosti Cankarjeve brigade, pripravil daljši pregled o poteku velike italijanske ofenzive na območju Gorjancev jeseni 1942 ter o partizanski protiofenzivi. Osrednja bitka na Suhorju ni bila le poraz fašistične italijanske vojske, temveč tudi zlom načrtov, da bi belogardizem prodrl v Belo krajino. Iz obsežnega zapisa objavljamo priejen skrajšani pregled takratnih dogakov.

Osvobodilni upor ter oboroženi boj proti okupatorju se je začel na pobudo in pod vodstvom OF že v jeseni 1941 tudi v Beli krajini, ob vznožju in na pobočjih Gorjancev. Spomladji 1942 se je razrastel v množično vstajo. Njen sad so bile ustanovljene skupine partizanov, prvi vodi, čete, bataljoni, odredi in prve štiri partizanske brigade.

Nastajalo in širilo se je osvobojeno ozemlje, na katerem so prevzemali oblast odbori OF in narodnosvobodilni odbori, ki jih je ljudstvo priznalo za svojo oblast. Hkrati z rastjo partizanske vojske so bile vzpostavljene tudi prve veze med slovenskimi in hrvaškimi partizani na območju Gorjancev - med Poganno jamo in Polomom. Prvi so se skupno borili, ko sta Žumberška četa in Kostanjevička četa 28. maja 1942 napadli Italijane pri Oštrem.

Italijani so začeli tudi veliko roško ofenzivo na osvobojeno ozemlje: v 11. ciklu je zajela tudi Belo krajino in območja Gorjancev, kjer je trajala od 28. 10. do 4. 11. 1942. Številnim italijanskim enotam so pomagale nemške, ustaške in belogardistične skupine. Napadalcem je uspelo prekiniti poskus delovanja ljudske oblasti na osvobojenem ozemlju, vzhodnemu robu Gorjancev pa so se približali belogardistični oddelki, ki so vzpostavili več novih postojank. Veliko aktivistov in članov OF so okupatorji postrelili. Pretrgali so blokado Kostanjevice in Šentjerneja, a partizanov niso uničili. Tako po ofenzivi so se borgi spet zbrali in Gorjanski bataljon je znova oživel. Pod Gorjanci se je pojavila tudi Cankarjeva brigada, ustanovljena sredi italijanske ofenzive 28. 9. 1942 na Lapinjah. Na Gorjance je prišla tudi 13. hrvaška brigada, rojena prve dni novembra 1942 v vasi Seničak na Kordunu.

Partizani so šli takoj v protiofenzivo. Ponoči 23. 11. 1942 je Cankarjeva brigada skupaj z Gorjanskim bataljonom napadla belo postojanko v Sv. Križu in jo pregnala iz vasi. Boj se je nadaljeval z napadom na Suhor. Skupni operativni štab je imel na voljo 13. hrvaško in Cankarjevo brigado ter Vzhodnodolenški odred. Hrvatski partizani so s 5 četami napadli Italijane 26. novembra 1942 zvečer. Iz jarkov so jih najprej nagnali v zgradbe. Pri napadu na šolo, kjer se je branil 3. bataljon Legije smrti, so vse bele branilce polovili, potem ko so začgali šolo. Tudi v utrenjem župnišču so se Italijani močno upirali in branili vse do jutra, ko so partizani uničili 23 sovražnikov vojakov, 91 pa se jih je vdalo.

Velika združena akcija na Suhorju se je končala s popolnim porazom sovražnika. Italijani so imeli 33 mrtvih in 40 ranjenih, beli pa 16 mrtvih in 23 ranjenih, medtem ko je bilo 91 branilcev ujetih. Izgube so bile tudi med partizani: 13. hrvaška brigada je imela 2 mrtva in 11 ranjenih, cankarjevc pa 4 mrtve. Od ujetih belogardistov so odsodili na smrt 8 organizatorjev in najbolj zastrupljenih belogardistov; 45 so jih vključili v Gubčeve in Cankarjevo brigado, druge pa so odpustili domov.

Zmaga na Suhorju je široko odjeknila ter prinesla mnogo zgodnjega upanja za zmago NOV nad okupatorji in njihovimi pomagači. Odmevala je med Slovenci in po Hrvatskem, zlasti v Žumberku. Belogardizem je doživel hud udarec. Od 16 belogardističnih postojank okoli Gorjancev so jih 9 izpraznili, v Žumberku pa so Italijani zapustili Radevico in Oštrem. Osvobojeno ozemlje na obeh straneh Gorjancev se je močno povečalo. Na Suhorju so partizani ujeli tudi popolni štab 3. bataljona Legije smrti s komandanom Dobrivojem Vasiljevičem-Izotkom in dvema organizatorjem: sodnikom Miho Jermanom in patro Klemenu Norbertom.

Obe brigadi sta se dobro zasidrali v Žumberku in na Gorjancih: znowa so rasli odbori OF in NOO. Partizanska ofenziva se je uspešno nadaljevala. Gubčeva brigada je 12. 12. 1942 uničila belo postojanko na Ajdovcu. Brigadi sta 15. 12. 1942 zno-

va skupaj napadli in zavzeli ustaško postojanko v Krašču. Hrvati so izpopolnili svoje vrste, Cankarjeva brigada pa je dobila nekaj orožja. Slednja je 3. 1. 1943 napadla belo postojanko na Primskovem in pregnala posadko. Belogardisti so zbežali na nemško stran, kjer so jih Nemci lepo sprejeli, jih nahranili in odpeljali v Ljubljano. Tudi Tomšičeva in Gubčeva brigada sta pometli z belimi postojankami v dolini Temenice.

Znamenita bitka je potekala 30. 1. 1943 pri Bukovici, kjer so sodelovalo: 13. proletarska in 4. kordonška brigada ter Cankarjeva, Gubčeva in Tomšičeva brigada. Spopadli so se z enotami italijanskih divizij Isonzo in Lombardija. Naši so obkobilii Italijane, ki so se izmotali iz obroča s pomočjo ustašev in fašističnega bataljona Nizza iz Ozlja. Žumberak je bil za Italijane izgubljen. Tu so imeli Italijani 59 mrtvih, 160 ra-

njenih in 38 pogrešanih, izgubili pa so tudi 70 mezgov. Naše enote so imele v tej bitki 18 mrtvih in 67 ranjenih, od tega Slovenci 8 mrtvih in 41 ranjenih. Slovenske brigade so v bojih pri Bukovici dobile precej orožja.

Bojev seveda še ni bilo konec. Že 20. 2. 1943 sta Cankarjeva in hrvaška brigada spet sli v skupno akcijo: iz samostana Pleterje sta pregnali belogardiste, ki po tej akciji nikoli več niso poskušali vselitve v kartuzijo. Ofenzivni polet se je od tam preseil v Suhu krajino in Ribnisko dolino ter zaokrožil z znamenito zmago cankarjevcem in gubcem v Jelenovem Žlebu, kjer so uničili celoten bataljon Italijanov.

Že leta 1942 se je ljudska vojska usposobila tudi za odločnejše vojaške nastope proti večjim, dobro izurjenim in odlično oboroženim enotam fašistov.

2. MEDOBMOČNA REVJA ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV

GROSUPLJE - ZKD občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica vabi v soboto, 22. novembra, ob 18. uri v avto OŠ Louisa Adamiča v Grosupljem na 2. medobmočno revijo odraslih pevskih zborov. Nastopili bodo mešani pevski zbor Račna, moški pevski zbori iz Žalne, Strug, Šentvida, Ambrusa, Šmarja-Sapa, in Grosuplje, dekliški pevski zbor Srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice in ženska pevска zborna iz Šmarja-Sapa in Grosupljega. Revijo, na kateri bo ZKD Slovenije najaktivnejšim podelila Gallusove značke, bo strokovno spremiljal Igor Teršar.

ČZD KMEČKI GLAS

V zbirkli GLASOVNI je izšla nova knjiga slovenske folklorne pripovedi

OKAMNELI MOŽ

avtorja JOŽETA PRIMCA.

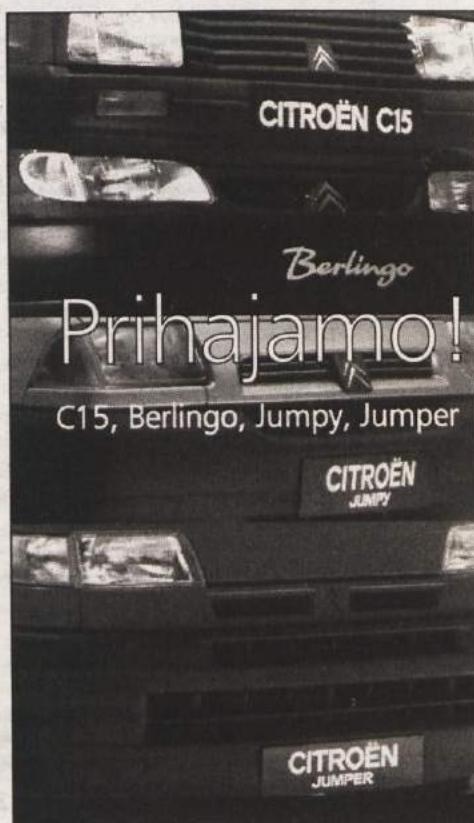

Knjiga je petnajsta v zbirkli, ki jo ureja dr. MARIJA STANONIK, in je ena tistih, ki želi opozoriti na naše zamejstvo, saj prinaša gradivo z južne meje, od Čabranko do Kolpe, poseže pa tudi čez, na Hrvaško. S folklorističega stališča je knjiga bogata; v več kot štiristo zgodbah se srečujemo s številnimi bajnimi bitji (okamnela bitja, vile, mračniki, škrati, vrag, coprnice, strahovi...), bajni in zgodovinski svet pa povezuje Peter Klepec.

Cena: 7875 SIT (brez zgoščenke)
9870 SIT (z zgoščenko)

MOŽNOST PLAČILA NA 3 ČEKE

ČZD KMEČKI GLAS, Železna 14, Ljubljana
INFORMACIJE IN PRODAJA 24 ur
PO TELEFONU (061) 17 35 379

Prinašamo Vam varnost,
udobje, ekonomičnost
in dobro ceno.

Z Vami bomo v novembri:
četrtek, 27.11. BREŽICE
OPCIA d.o.o., Mladinska 12

Delovni čas:
delavnik 10.00 -17.00

Vsa vozila boste lahko
preizkusili, naši prodajalci
pa Vam bodo svetovali
in odgovarjali na
Vaša vprašanja.

Avto, ki vam zleže pod kožo

uabi

na delavnico

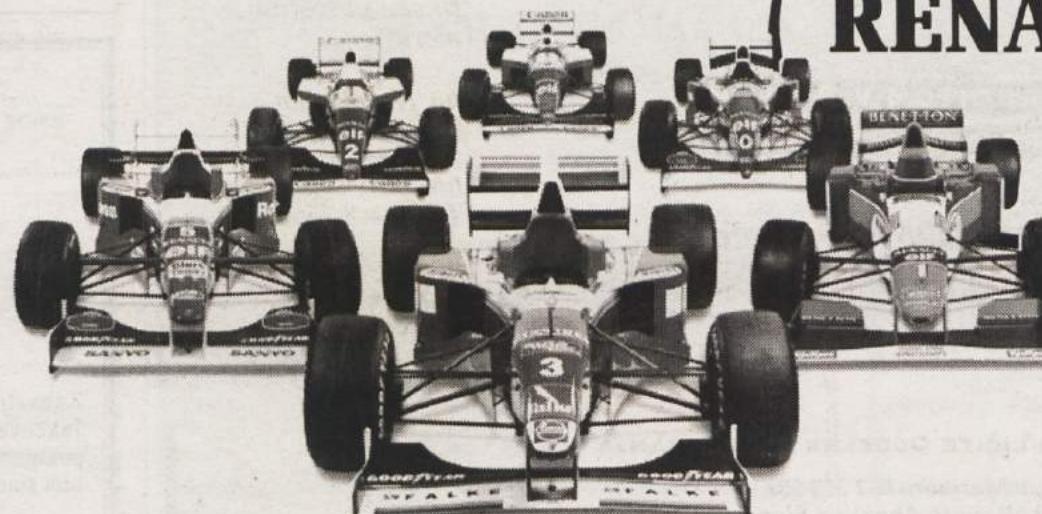
LIČENJA OBRAZA IN NEGE KOŽE

ki bo v Krškem 9. in 11.12.1997
v popoldanskih urah

Prijave in informacije:

Posavski center za permanentno izobraževanje Krško Dalmatinova 8, Krško
tel.: 0608/22-677

RENAULT novice

VELIKA NAGRADA RENAULT F1

6% POPUST ZA 6 ZMAG!

Vsi modeli na zalogi imajo od 17. do 30. novembra 6% popusta! Sodelujte v nagradni igri v našem salonu. Vsak drugi kuponček lahko prinese nagrado: svinčnik formula 1, zimsko vetrovko Renault - in celo originalno čelado Jacquesa Villeneuva!

Zmaga je vaša.

Obiščite najbližji salon RENAULT,
kjer vas čaka presenečenje!

RENAULT
AVTO
ŽIVLJENJA

YAMAHA in Delta Team, d.o.o., Krško

iščeta novega partnerja v Novem mestu,

na področju prodaje in servisiranja programa **YAMAHA** (motocikli, scooterji, štirikolesniki, generatorji, snežne sani, snežne role itd.).

Nudimo popoln prodajni program, stimulativno prodajo, tehnično podporo, dodatno izobraževanje za prodajalce in serviserje.

Interesenti naj pošljejo prijave z opisom dosedanja dejavnosti na naslov:

Delta Team, d.o.o., CKŽ 135 a, 8270 Krško. Vse dodatne informacije dobite na telefonski številki
0608/21-888.

Vabljeni k sodelovanju!

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC**TENIŠKI CENTER OTOČEC****İŞČETE DONOSNO DELO?
POKLICNO ALI DODATNO**

Postanite naš partner v vzgoji južnoameriških činčil!

Pogoji:

- ljubezen do živali
- nekaj lastnega kapitala
- približno 10 m² ogrevanega prostora

Nudimo:

- visoko kakovostne razplodne živali
- strokovno pomoč

Zagotavljamo:

- odkup živali in ugodno ceno
- poslovno zanesljivost

Vse informacije dobite na brezplačnih seminarjih!

Prijava na telefonih: Novo mesto: 068/342-146 (18. - 20. ure)
Jesenice na Dol.: 0608/57-070 (7. - 8. in 18. - 19. ure)

Matična farma južnoameriških činčil z 18-letnimi izkušnjami
2204 MIKLAVŽ, UL. Kirbiševih 53
tel./fax: 062/692-250

ABANKA D.D. LJUBLJANA

**KUPUJETE STANOVANJE,
GRADITE HIŠO,
PRENAVLJATE BIVALNE PROSTORE?**

**S STANOVANJSKIM KREDITOM V ABANKI
SE VAŠI NAČRTI URESNIČIJO TAKOJ!**

UGODNA OBRESTNA MERA: TOM + 9,5% letno**ROK VRAČILA: do 10 let****BREZ DEPOZITA****ZA NADALJNJE INFORMACIJE POKLIČITE ODDELEK KREDITIRANJA**v Ljubljani 061 12 51 413, v Mariboru 062 213 582,
v Kopru 066 38 010, ali katerokoli enoto Abanke v Sloveniji.**KOVIN TEHNA**

PC v Intermarket centru
v Brežicah, tel.: 0608-62-857
in PC v BTC Novo mesto
tel.: 068-316-171, 316-173

Nemogoče je mogoče!**Vabljeni na predstavitev sesalnika TRIATHLON in brvnikov PHILIPS, 22. novembra v PC Brežice!****Kurilno olje!**

- gotovinsko plačilo in plačilo s kartico MAGNA
- obročno plačilo pri nakupu nad 1000 litrov
- možnost plačila ob dostavi
- brezplačni prevoz

SKLADIŠČI: Brežice 0608/61-188, Novo Mesto 068/323-814
BENCINSKA SERVISA: Črnomelj 068/53-245, Kočevje 061/851-461**PETROL****FO INTEGRAL, d.o.o., Storitve in trgovina Ljubljana, išče zastopnika za trženje sladkih izdelkov za področje Dolenjske, Zasavja in Bele krajine.**

Od kandidata pričakujemo komunikacijske sposobnosti, najmanj srednješolsko izobrazbo, vozniki izpit, predvsem pa profesionalnost, veliko zagnanosti in iniciativnosti.

Ponujamo stimulativno plačilo. Prednost imajo kandidati z izkušnjami v komerciali.

Delo je pogodbeno z možnostjo redne zaposlitve za določen čas, pozneje pa glede na rezultate tudi za nedoločen čas.

Prijava pošlje v 15 dneh na naslov **FO INTEGRAL, d.o.o., Storitve in trgovina Ljubljana, Celovška 166.****OBČINA ČRNOMELJ****Trg svobode 3****8340 ČRNOMELJ**

Žirija za podeljevanje plaket Občine Črnomelj na podlagi 7. člena Odloka o plaketah Občine Črnomelj (Ur. I. RS št. 8/95) objavlja

R A Z P I S

za pridobivanje predlogov za podelitev plaket Občine Črnomelj za leto 1997

Plaketa Občine Črnomelj se podeljuje fizičnim in pravnim osebam za dolgoletno izredno uspešno delo, ki je prispevalo k napredku, ugledu in uspehu občine na področju gospodarstva, vzgoji in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva in socialnega varstva, obrambe in zaštite ter drugih zadav v javnega pomena za občino Črnomelj.

Kandidate za plakete lahko predlagajo fizične in pravne osebe, politične stranke, organi lokalne skupnosti in države ter druge oblike združevanja. Pisni predlogi morajo vsebovati naziv predlagatelja, ime, priimek in naslov predlaganega kandidata ter opis njegovega uspešnega delovanja.

Predloge z zahtevanimi podatki je potrebno poslati Žiriji za podeljevanje plaket Občine Črnomelj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, v 14 dneh po objavi razpisa.

OBČINA ČRNOMELJ**Trg svobode 3****8340 ČRNOMELJ**

Žirija za podelitev Župančičevih priznanj na podlagi 5. člena Odloka o Župančičevih priznanjih (Ur. I. RS št. 8/95) objavlja

R A Z P I S

za pridobivanje predlogov za podelitev Župančičevih priznanj za leto 1997

Župančičeva priznanja se podeljujejo fizičnim in pravnim osebam, ki so s svojim aktivnim, kvalitetnim, ustvarjalnim, organizacijskim ter ljubiteljskim delom na področju kulturnih dejavnosti dosegli pomembne uspehe in dosežke trajnejše vrednosti, tako v občini Črnomelj kot izven njenih meja. Župančičeva priznanja se podeljujejo kot listine - diplome za pomembne enkratne dosežke in uspehe na področju kulturnega udejstvovanja in kot plakete za dolgoletno življenjsko uspešno in predano delovanje na področju kulturnih dejavnosti.

Kandidate za priznanja lahko predlagajo fizične in pravne osebe, politične stranke, organi lokalne skupnosti in države ter druge oblike združevanja. Pisni predlogi naj vsebujejo: naziv predlagatelja, ime in priimek in naslov predlaganega kandidata ter opis njegovega uspešnega delovanja.

Predloge z zahtevanimi podatki pošljite Občini Črnomelj - Žiriji za podeljevanje Župančičevih priznanj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, v 14 dneh po objavi razpisa.

OBČINA ČRNOMELJ**Trg svobode 3****8340 ČRNOMELJ**

Občina Črnomelj - Žirija za podeljevanje pohval in graj pri urejanju in varovanju okolja na podlagi 7. člena Odloka o pohvalah in grajah pri urejanju in varovanju okolja (Ur. I. RS št. 8/95) objavlja

R A Z P I S

za pridobivanje predlogov za podelitev pohval in graj pri urejanju in varovanju okolja v Občini Črnomelj za leto 1997

Pri podelitvi pohval "BREZA" in graj "KOPINA" pri urejanju in varovanju okolja bomo spoštovali naslednje cilje:

- dejanja, ki so doprinesla k uspehom pri varstvu okolja in ki zaslужijo javno pohvalo;
- opustitve pri urejanju in varovanju okolja, ki zaslужijo javno grajo.

Predloge z obrazložitvijo lahko pošljete fizične in pravne osebe, politične stranke, organi lokalne skupnosti in države ter druge oblike združevanja.

Pisni predlogi naj vsebujejo: predlagatelja, ime, priimek in naslov predlaganega kandidata oz. naslov institucije, iz katerega področja dejavnosti se predlaga uspešno konkretno delovanje in dosežke kandidatov oz. neuspešno konkretno delovanje ali opustitve pri urejanju in varovanju okolja.

Predloge z zahtevanimi podatki pošljite Občini Črnomelj - Žiriji za podeljevanje pohval in graj pri urejanju in varovanju okolja, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, v 14 dneh po objavi razpisa.

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustil oče in dedek

MITO SPASOVSKI

Jakčeva ul. 20

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, stanovalcem Jakčeve 20 in znancem, ki ste nam izrazili sožalje ter pokojnemu podarili cvetje in sveče. Toplo se zahvaljujemo tudi sindikatu, režiji in brigadi 4100 Laboda Temenice.

Žaluoči: vsi njegovi

KOVIN TEHNA
PC v Intermarket centru
v Brežicah, tel.: 0608-62-857
in PC v BTC Novo mesto
tel.: 068-316-171, 316-173
Nemogoče je mogoče!

Snežna freza MTD 150**122.990.-****Tlačni čistilec na hladno vodo KAERCHER****32.990.-****ALU lopata za sneg****1.890.-****Magnetni nosilec za smuči "MARK-1"****4.990.-**

OSMRTNICA

V 70. letu starosti je umrl naš upokojeni sodelavec iz Sektorja za tehnično oskrbo in energetiko

LUDVIK MURGELJ

iz Bučne vasi 32, Novo mesto

Od pokojnika smo se poslovili v torki, 18. novembra 1997, na pokopališču v Mirni Peči. Ostal bo spomin nanj.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, Novo mesto

ZAHVALA

Celo tvoje tako veliko in dobro srce
Včetni preneslo zamolčanih bolečin, trpljenja -
En dan po vinskem Martinu
Tu je to kruto spoznanje,
Ugasnile za vedno tvoje in naše so sanje.

Tik pred svojim 63. rojstnim dnem nas je zapustil mož, oče, ata in brat

CVETO - FLORJAN LINDIČ

upokojeni inšpektor policije iz Smrečnikove ulice 5

Bilo vas je mnogo, ki ste se mu prišli pokloniti in nam podat roko v tolažbo. Bilo vas je mnogo, ki ste ga pospremili na zadnjo pot ter mu na prerani grob prinesli sveče in ga zasuli s cvetjem - verjetno ste vedeli, kako je bil vedno rad lep. Vsem vam velika hvala. Se posebej hvala tistim, ki so na Internem oddelku novomeške bolnišnice storili vse, da bi Cveto še kdaj skupaj z nami poskusili svoj vinski pridelek, posebej hvala tudi g. Jožetu Robku in vsem ostalim Cvetovim nekdajšnjim najbližjim sodelavcem, hvala kolektivu UNZ Novo mesto, vsem policistom, ki so tako dostenjno počastili spomin na njegov veliki ponos uniformo, hvala policijski godbi in smihelskim pevcom. In še posebej velika hvala za nesebično pomoč družinama Kramer in Zorc ter Olgji.

Zofka, Lidija, Katja, Saša, Jože, sestre in bratje

ZAHVALA

Jesenska meglja gomilo
prekrila, mama.
Neskončno praznoto je
v solzah izila, mama.
V naša te srca za vedno
je skrila, mama.

30. oktobra nam je nepričakovano iz
družinskega kroga vzelo našo dragu
mamo, sestro, babico

ANO MARN

roj. Kukman
iz Hudenj pri Trebnjem

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, z nami sočustovali, pokojni darovali sveče in cvetje, nam izrazili sožalje ter pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvala velja GPG Rafisu Grosuplje, Labodu Temenica Trebnje, Dani Mirna, mladincem KS Rače selo, pevcom za lepo zapete pesmi in g. župniku za lepo opravljen obred. Žalostni smo, ker smo te izgubili, vendar ponosni, da smo te imeli.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nenadoma
zapustil naš dragi mož, ati, brat in stric

**FRANCI
NAGELJ**

z Velike Cikave pri Novem mestu

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste nam stali ob strani, izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala govorniku za poslovilne besede, pevcom za zapete žalostinke in g. patru Felicianu za pogrebni obred. Ponovno hvala vsem!

Žaluoči: vsi njegovi
Frankfurt, Novo mesto

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je zapustila

**FRANČIŠKA
MIHELČIČ**

roj. Muren
iz Regrče vasi 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje, darovalo cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala Pogrebni službi Oklešen, pevcom iz Šmihela, izvajalcu Tišine in g. kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

Zivljenje celo si garala,
vse za hišo in družino dala.
Le sledi ostale so povod
od dela tvojih pridnih rok.
Niti zbogom nisi rekla
niti roke nam podala,
smrt te vzeja je prerano
a v naših srcih boš ostala.

Na pragu 58. leta starosti nas je tiho zapustila naša ljuba, draga, dobra in skrbna žena, mama, tašča, stara mama, sestra in teta

MARIJA CIMERMANČIČ

iz Jurne vasi 6

Ob njeni boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in za sv. maše ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala Krki, tovarne zdravil, DD kolektiv avtoparka, kolektivom Agroservisa, Zavarovalnice Adriatic PE Novo mesto. Zahvala g. proštu Lapu in domačemu župniku za ganljive besede in lepo opravljen obred, pevcom z Ruperčvrha ter Pogrebnu zavodu Novak.

Mama, neizmerno žalostni smo, ker smo te izgubili, vendar zelo ponosni, da smo te imeli. Mama, vedi, da nam nikoli več ne bo tako lepo kot takrat, ko smo te imeli, ampak vedi tudi, da se bomo imeli radi tako, kot si zmeraj želeta ti.

Žaluoči: mož Johan, sinovi Ivan, Jože in Peter z družinami ter ostalo sorodstvo

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kanal**

s Trdinovega vrha
na kanalu 41

POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

068/323-193

Mobil: 0609/615-239

0609/625-585

Delovni čas: NON STOP

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage žene, mame, tašče, stare mame, sestre in tete

ANE MUHIČ

iz Rogovile 5, Mirna Peč

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem ter vsem, ki ste jo imeli radi in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala vsem, ki ste ji darovali preleplo cvetje, za darovane svečke, ki bodo še dolgo gorele na njenem grobu in za darovane maše. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcom za pesmi v slovo njej, ki je tako rada zapela, Pogrebnu zavodu Oklešen, praporščakom ter sosedom, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 102. letu starosti je ugasnilo življenje očeta, dedka in pradedka

**ANDREJA
CESARJA**

stoletnika iz Globodola

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, Pogrebni službi Oklešen, županu občine Novo mesto g. Koncilji, posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: vsi njegovi

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

FRANCKA MIHELČIČ

upokojenka OŠ Grm

Od nje smo se poslovili v soboto, 15.11.1997, na pokopališču v Šmihelu.

Delavci Osnovne šole Grm

ZAHVALA

V teh dneh mineva leto, odkar nas je za

V SPOMIN

vedno zapustila

**FRANČIŠKA
RAJK**

iz Gabrja

Hvala vsem, ki se ustavljate ob njenem grobu in ji prižigate svečke.

Vsi njeni

MANA, d.o.o.
Kandijska 9
Novo mesto
068/321-115, 342-136

UGODNI SMUČARSKI PAKETI:
samo 9 ur do Val Thorensa!

NOVLETNI PROGRAMI:

Budimpešta • 3 dni - od 169 DEM dalje
Praga • 4 dni - od 199 DEM dalje
Amsterdam • 6 dni - od 369 DEM dalje
Atene • 8 dni - od 499 DEM dalje
Sejšeli • Rdeče morje • Tajska • Bali • in še in še ...

POHITITE S PRIJAVAMI!

LEKARNA NOVAK

obvešča vse svoje stranke,
da je parkiranje
na ploščadi Novega trga
15 minut BREZPLAČNO!

(Ob vstopu založite 100 SIT, ki vam jih
ob izstopu vrnejo.)

JENEWEIN

iskanje in selekcija kadrov

Bundy je priznano mednarodno in v svetovnem merilu
vodilno podjetje na področju sistemov za prenos tekočin
za avtomobilsko industrijo.

Za njihovo novo proizvodno tovarno hidravličnih
zavornih cevnih sistemov v Novem mestu isčemo

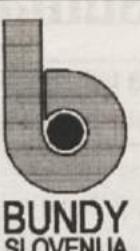
DIREKTORJA PODJETJA

Vaše glavne naloge bodo zagon proizvodnje ob pomoči matičnega podjetja, zaposlovanje novih sodelavcev (približno 10), vodenje proizvodnje in predstavljanje podjetja navzven. Kandidati morajo imeti vsaj višješolsko izobrazbo tehničke smeri, biti morajo samostojni, odločni, ambiciozni in pripravljeni delati v timskem vzdušju. Prednost imajo kandidati z delovnimi izkušnjami na področju strojništva, organizacije in vodenja proizvodnje - idealno na področju avtomobilске industrije. Znanje angleškega jezika je nujni pogoj. Ponujamo vam stimulativno plačo in možnost kariere v mednarodnem podjetju.

Kandidate vladno vabimo, da nam v 14 dneh pošljete podrobni življenjepis v angleškem jeziku.

Jenwein, podjetje za iskanje in selekcijo kadrov, d.o.o.,
Gospovska 5, 1000 Ljubljana
tel.: (061) 126 47 53, faks: (061) 133 40 87

Partnerji EUROSEARCH CONSULTANTS - TISP

VI NAM - MI VAM

glas na kratko s pošto
po 068/323-610 ali 0609/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!
Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

ULTRAZVOK -
prim. dr. Marko DEMŠAR
in sodelavci

Pregledi v specialističnih ordinacijah v Ljubljani (Center Murgle in Bežigrad) vsak dan od 7. do 20. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure.
Naročanje: 061/33-43-88 in 13-29-199

RAČUNALNIŠKO
IZOBRAŽEVANJE
APROS, d.o.o., Novo mesto

3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji **WINDOWS, WORD, EXCEL** in
INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto.
Prijave in informacije na 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

PANASONIC FAKSI, TELEFONI, GSM
FENIX TRADE, d.o.o.
Kandijska 20, Novo mesto

faksi na navaden papir 97.900 + p.d. - telefonji žični in brezžični -
GSM EB-G500 samo 74.900 + p.d. - vse na obroke -
068/322-126, fax: 068/322-145

Trgovina BREZA
Metlika
068/58-460

Material za vodovod, ogrevanje, elektriko in velika izbira vijakov na novi
lokaciji v Gubčevi ul. 2 (pred tovarno Beti). Prodaja na čake!
Delovni čas: od 7. do 19. ure. Za **gotovino popusti do 35%**.

AVTOHIŠA BERUS
WV, AUDI

TESTNA VOZILA AUDI A3 1.8, AUDI A4 1.6 s klimo, AUDI A6 1.8T,
SHARAN CARAT VRG, POLO VARIANT, ugodno! 068/342-360, 25-098

Leto 1998 bo v znamenju Merkurja, ki je bil po astromitoškem izročilu bog trgovcev in prevarantov. In ker se Slovenci radi ukvarjam s trgovino, si pravočasno zagotovite Lunin koledar Mete Malus.

Poleg setvenega koledarja, ugodnega časa za klanje živine, sečno lesa, parjenje živali, hujšanje, dnevna opravila ter neugodnega časa za operacije vas bo letos koledar razveselil še s horoskopom in najugodnejšim časom za ljubezen. Koledarju bo tudi tokrat priložen kupon, ki ga lahko izpolnite z osebnimi rojstnimi podatki in pošljete na naš naslov, Meta Malus pa vam bo brezplačno izračunalna, v katerem znamenju je bil Merkur, ko ste se rodili, in vam pojasnila, kdo to pomeni, kako vpliva na vaše življenje po delovni in čustveni plati, ter vam namignila, na kaj ne bi smeli pozabljati - ali česa bi se bilo koristno odvaditi, da boste izrabili vse dobre vplive Merkurja in se ogibali njegovim manj prijetnim pastem.

Cena koledarja je 840 SIT, za stalne naročnike pa je 15% cenejši (v ceno nista včeta 20% prometni davek in poštnina).

Če želite postati stalni naročnik, označite to na naročilnici. Koledar boste prejeli po pošti s priloženo položnico za plačilo.

Vse naročilnice sprejemamo do razprodaje koledarja na naslov:

ČZD KMEČKI GLAS Železna c. 14, 1000 Ljubljana
ali 24 ur na dan po telefonu 061/173-53-79

NAROČILNICA

Podpisani (ime in priimek): _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Želim postati stalni naročnik Luninega koledarja (označite s križcem)

Datum: _____

Podpis: _____

KRKA ZDRAVILIŠČA

KRKA ZDRAVILIŠČA, d.o.o.
NOVO MESTO

V Zdravilišču Dolenjske Toplice

vabimo k sodelovanju

TURISTIČNEGA ANIMATORJA

Od kandidatov pričakujemo:

- višjo ali srednjo šolo turistične, ekonomske, gostinske ali druge družboslovne usmeritve,
- najmanj eno leto ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje nemškega jezika, zaželeno je tudi znanje angleškega jezika,
- veselje do dela v gostinsko-turistični dejavnosti,
- organizacijske sposobnosti pri delu z ljudmi,
- ustvarjalnost, prijaznost in komunikativnost.

Vse, ki vas dinamično delo turističnega animatorja zanima in ustrezate zahtevam, vabimo, da pošljete pisne prijave z dokazili v 8 dneh na naslov: KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo mesto, Kadrovska služba, Šmarješka cesta 6, 8000 Novo mesto. Dodatne informacije dobite na telefon: 068/312-566.

VELIKA NAGRADNA AKCIJA za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

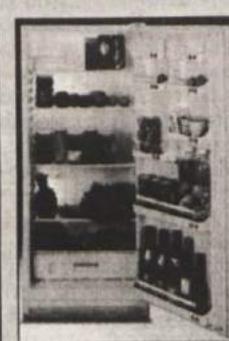
V veliki "družini" naročnikov in bralcev Dolenjskega lista ni nikoli nihče preveč. Da bi vsak četrtek v letu prejelo vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere bližu sto tisoč ljudi, še več naročnikov, smo pripravili veliko nagradno akcijo.

Kdor se bo s spodnjo naročilnico (pošlje naj jo na naslov Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto, p.p. 212) pridružil številnim naročnikom, bo do novega leta časopis prejemal brezplačno, po plačilu naročnine za naslednje leto pa mu bomo poslali knjigo in koledar, ki si ju bo izbral na spodnji naročilnici.

S tem akcije kajpak še ne bo konec, najbolj "vroče" bo po novem letu, ko bomo med novimi naročniki izzreballi dobitnika **hladilnika**,

med starimi naročniki, ki bodo imeli plačano naročnino za letos, pa se bo nekdo razveselil **pralnega stroja**.

Ena nagrada ni nobena, poreče kdo, zato za nove in stare naročnike že pripravljamo še več manjših nagrad. Komu bodo pripadle, bo določil žreb.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

ime in priimek: _____ upokojenec: _____ da ne _____

naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

pošta: _____

Izjavljjam, da naročilo res velja zame najmanj za eno leto, nato pa dokler naročnine ne bom odpovedal. Naročnino bom plačeval osebno ali s položnico, ki mi jo bo poslal Dolenjski list.

Za nagrado v naročniški akciji sem izbral (obkrožite knjigo in koledar):

knjigo: koledar:

- Tone Jakše: DOLENJSKI OBRAZI
- Jože Dular: SMEH NA PREPIHU

- setveni stenski koledar
- umetniški stenski koledar

kraj:

datum:

podpis:

PORTRET TEGA TEDNA

Franc Bratanič

polniti želje. Nad območno obrtnico je nameč krovna Obtorna zbornica Slovenije in vlaža z ministrstvom, ki vsako po svoje "s šibo udarja", kot pravi Bratanič, "ne samo po obrtnikih, ampak po vsakem od nas."

Priljubljeni izrek, udomačen med ljudmi: "Lahko vam obrtnikom!" je po Brataničevem mnenju zavajajoč in lahko tudi krivčen. "Obtnik dela in zasluži in država od njega pobira davke. Če več dela in več zasluži, ima tudi država več od njega. Skupna korist je torej sorazmerno večja. Ob tem je pomembno še nekaj. Obrtništvo lahko ob razpadanju nedanljih velikih podjetij zmanjšuje brezposelnost."

Predsednik brežiških obrtnikov je tako prepričan tudi zaradi svoje izkušnje. Ko se je 1970. leta vrnil iz Nemčije v rojstni Bukošek pri Brežicah, je nameč začel delati kot zasebni avtoprevoznik. V tej dejavnosti je bil najprej obtnik in potem podjetnik.

Za letos upokojenega Brataniča sta pomenila avtomobil in prevozništvu več kot le posel. Za krmilo avtomobila je sedal s posebno pozornostjo stroju pod seboj in okolici. Znano je, da je po vrnitvi z dolge vožnje doma prej očistil avtomobil, kot pa šel na kosilo. Če mu ukravarjanje z avtom pomeni živiljenjski hob, je njegov konjiček tudi vinogradništvo in skrb za vino v lastni kleti, v kateri včasih posedi s prijatelji.

Vprašanju: "Ali ste bogataš?" se Bratanič ne izogne, ampak nanj odgovori: "Sem. Imam zdravje, urejeno družino, urejeno domačijo, vinograd in vikend. Ni vse v denarju, velikokrat je pravo bogastvo zadovoljstvo."

V Brataniču, kmečkem sinu, bi lahko zasledili nekaj tiste solidarnosti, ki se v družbi ne plačuje. Že veliko prej, preden so ga izvolili za predsednika obrtnikov, se je posvečal t.i. družbenemu delovanju v Bukošku: tam je bil predsednik mladinskega aktivista in poznej predsednik gasilskega društva, zdaj je že več let član sveta KS Zakot-Bukošek. V svojem dolgoletnem delovanju je leta 1940 rojeni Franc Bratanič prejel tudi vrsto priznanj, med drugimi tudi oktobrsko nagrado občine Brežice za leto 1996 za zasluge na razvoj občine.

Bratanič je prepričan, da obrtniki priznavajo zbornico za svojo ustanovo, in hkrati ve za veliko primerov, ko območna obrtnica zbornica obrtnikom ne more iz-

no pa seveda vodi v prezgodnjem smrt. Raziskovalci in z njimi avtorji knjige posebej poudarjajo, da so koristni učinki vina povezani le z zmernim pitjem, kozarec ali dva pri jedi. In ker dr. Kapš v svoji knjigi ob vsem spoštovanju in ljubezni do vina prav nič ne skriva, kaj vse slabega prekomerno uživanje alkohola naredi, se nato bodo njegovo delo brali narobe. Predvsem bi knjigo Vino in zdravje moralni brati in se iz nje kaj naučiti. To niti ne bo težko, saj dr. Kapš piše zelo poljudno, za vsakogar razumljivo, knjiga pa je opremljana z množino slikovnega gradiva.

Izlet naročnikov Dolenjskega lista in prednovopretno ravanje

Od Muljave do Grofije

Zadnji letosni izlet bomo združili s prednovopretnim ravanjem na turistični kmetiji Grofija na Viru pri Stični.

Nat pot se bomo odpravili 13. decembra ob 8. uri z novomeške avtobusne postaje. Najprej si bomo na Muljavi ogledali rojstno hišo Josipa Jurčiča, v Litiji krajevne znamenitosti in na gradu Bogenšperk posebnosti in lepote Valvasorjevega gradu.

Kosilo na Grofiji bo predvidoma ob 14. uri, po kosilu pa veselo ravanje, srečelov in še marsikaj.

Ker je število udeležencev omejeno, se prijavite čimprej, najkasneje do ponedeljka, 8. decembra, morebitno odpovedi pa sporočite pravočasno.

Cena za naročnike Dolenjskega lista je 3.900 tolarjev, za druge pa 4.900 tolarjev.

Ne pozabite! Zadnji rok za prijavo je ponedeljek, 8. decembra, na telefonskih številkah:

068/321-115, 342-136

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST

in

MANA
turistična agencija

Zdravje je le v kozarcu vina

Izsel je knjižni prvenec novomeškega primarija dr. Petra Kapša o vinu in zdravju. Poglavitno je zelo zmerno pitje - Pestra predstavitev v gostilni Na hribu

NOVO MESTO - Čas okoli martinovega je bil gotovo primereno izbran za predstavitev knjižne novosti, ki govori o vinu. Pri novomeški založbi Erro je nameč izšla knjiga primarija dr. Petra Kapša Vino in zdravje. Lepo objlikovano in pozornosti vredno publikacijo so predstavili v petek, 14. novembra, v gostilni Na hribu.

Predstavitev se je udeležilo izredno veliko obiskovalcev, ki so lahko prisluhnili besedam avtora knjige dr. Kapša, založnika in objlikovalca Tonija Vovka ter enologa dr. Julija Nemanča.

Pogovor je vodil Rudi Škof, za popestriv tevečera pa so poskrbeli recitator Miljan Trobiš, citar Rudi Minarič in kvartet Amulet,

kasneje pa še oktet Adoramus, ki je s pesmijo pospremil posaditev

lipe na dovozni poti do gostilne. Lipo je posadil avtor knjižne novosti, obred pa naj bi postal tradicionalen ob predstavivah knjig

Na hribu. Predstavitev del večera je zaključil enolog metliške Vinske kleti Anton Pezdirc s pokušnjo vin iz metliške Vinske kleti.

Knjiga dr. Kapša govori o slabih in dobrih plathet uživanja vina, njen osnovni namen pa je, da bi prispevala k kulturnejšemu pitju te med Slovenci tako priljubljene pijače.

Če smo že "mokra" dežela in ljubitelji vina, potem to dobri uživajmo tako, da bo nam v korist in prid. Vino kot plemenit dar prirode, ki ga človeštvo poz-

no pa seveda vodi v prezgodnjem smrt. Raziskovalci in z njimi avtorji knjige posebej poudarjajo, da so koristni učinki vina povezani le z zmernim pitjem, kozarec ali dva pri jedi. In ker dr. Kapš v svoji knjigi ob vsem spoštovanju in ljubezni do vina prav nič ne skriva, kaj vse slabega prekomerno uživanje alkohola naredi, se nato bodo njegovo delo brali narobe. Predvsem bi knjigo Vino in zdravje moralni brati in se iz nje kaj naučiti. To niti ne bo težko, saj dr. Kapš piše zelo poljudno, za vsakogar razumljivo, knjiga pa je opremljana z množino slikovnega gradiva.

M. MARKELJ

ZANIMIVA PREDSTAVITEV - Knjižno novost Vino in zdravje so pospomili med bralcem na prijetni predstavitev v gostilni Na hribu. Na sliki (od leve proti desni): založnik Tonij Vovko, avtor dr. Peter Kapš, povezovalec Rudi Škof, v ozadju desno kvartet Amulet. (Foto: MiM)

LUTKE O LUTKAH

NOVO MESTO - V veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarcu bo jutri, 21. novembra, ob 9. uri dopoldne lutkovna predstava Hopa hop. Alenka Pirjevec in Jernej Slapernik bosta z lutkami gledalce popeljala v svet lutk. Prireditve je primerena tako za otroke kot vse, ki se ukvarjajo z lutkami.

GENETOVI SLUŽKINJI

NOVO MESTO - V Domu kulturne bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 19.30 uri gledališka predstava Jeana Geneta Služkinji v režiji Janusza Kice. V glavnih vlogah nastopajo Brane Štrubej, Alojz Svete in Radko Polič.

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot
Slavka Klančičarja

Smola

Na ekskurziji novomeških gozdarjev po Italiji so imeli fotogramaterji precej dela. Posebno navdušen je bil gozdarski tehnik Franc Kopič, ki je kar iz avtobusa lovil v objektiv zanimive motive. Sopotnik pa so ga še z glasnimi vzklikami vzpopljujali, če je kaj posebno lepega, prisko "mimo".

Pri nekem krajšem postanku se mu je manjša skupina priporočila za edinstven posnetek. Ko so potrežljivo čakali, da bodo zaslilali tisti, »skloc«, pa se je oglasil Kopič s skrušenim glasom:

"Na, sedaj je pa zmanjkal film."

FILMI ŠTUDENTOV

NOVO MESTO - Društvo novomeških študentov priredi jutri, 21. novembra, ob 20.30 v dvorani Hotel Krka filmski večer študentov AFRFT. S kratkimi filmi se bodo predstavili: Žarko Lužnik, Igor Smid, Zoran Živulović, Janez Lapajne, Martin Srebotnjak in Boštjan Mašera.

S PRITLIKAVIM BORCEM - Jože Mikec z Malegom Slatnikom s pritlikavim modernim angleškim borcem. (Foto: T. G.)

Napoved: Organizator: Rudolf Kralj / fotograf: Studio Maranec J.W. Thompson

"Z vami želim deliti upanja, radosti in odgovornost."

hilan Kučan
ZA SPOŠTOVANJE IN PRIJAZNO SLOVENIJO.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Zgrožena, da hoče biti nekdanji domobranec predsednik Slovenije - Cesta bo dobila beli asfalt
- Za "hišo strahov" so krivi begunci - Vrsta odmevov na članke o Tekstilu iz Adlešičev

Starejša bralca iz okolice Buče je pretresena povedala, da celo noč ni spala in je vmes jokala, ko je prebrala, da bi bil nekdanji domobranec nad slovenski predsednik. "Nam so Nemci skoraj pred očmi ubili očeta, sedaj pa bi nihov domobranci pomagači, ki so streljali tudi proti nam otrokom, radi vladali v Sloveniji. To je pa preveč! Pa še to bom povedala: 23 let sem vdova, po možu sem dobivala borčevsko pokojnino, nazadnje je bilo 13 jurjev, od lani pa dobivam le 4 jurje. So tudi tu ta beli in ta črni tako lačni, da so mi morali požreti še to?"

Franc M. z Vrha pri Trebelnem je poklical zaradi kilometrskega odsekca ceste Vrh - Čipah, ki so jo razkrpali, da bi jo asfaltirali, potem pa pustili. Po njegovem bo prej kot ta pravega dočakala beli

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj želi, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - poklicite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

Leopold K. iz Črnomlja se je odzval na članek "Občina prevzema hišo strahov", objavljen na 4. strani 45. številke Dolenjskega lista. Bralec bi rad opozoril, da nekdanje vojaške ambulante niso razdeljali in uničili sosedje oziroma domačini, pač pa so to storili begunci, sedaj pa bo morala Bela krajina zbrati toliko več denarja, da bo varstveno-delovni center sprejel prve varovance.

Janez Š. iz Črnomlja je tudi dobro prelistal časopis. Janši in Peteretu svetuje, naj, če že razčujeta preteklost, razčistita tudi dogodek iz novejše zgodovine, kjer pa bi se našli tudi njuni grehi in napake njuni somišljenikov.

Gledate propadle tekstilne tovarne v Adlešičih svetuje policiji, naj se pozanima, kje so ljudje, ki so tovarno prigrali do propada in kako se sedaj okoriščajo z nagrabljencem. Tudi okoli rudnika Kanižarija bi se dalo raziskovati. Medtem ko nekateri, ki so vodili propadla podjetja, še vedno dobivajo po pet in več tisoč mark plače, ona za 40 let delovne dobe s srednješolsko izobrazbo dobiva pokojnine za

I. V.

ARS RAMOVŠ

Oslo, London, Pariz, Tel-Aviv, Frankfurt, Praga, Madrid, Dunaj, Perugia in Amsterdam so kraji, od koder prihajajo naši vrhunski umetniki v juliju 1998. Na Aronovi vitezkih igrah pa spektakularen sežig čaravnice in dvoboje s turnirsko sulico. Vljudno vabljeni!

(061) 125 33 66

